

C.D.

Spitalul Orășenesc Beclean
NR. 2412 din 29.11.2024

AVIZAT

COMITETUL DIRECTOR

CONSILIUL ETIC

CODUL DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI CONTRACTUAL AL SPITALULUI ORASENESC BECLEAN

Anexă la Hotărârea Comitetului Director

Nr. A.V. 3 din 04.03.2024

CUPRINS

CAPITOLUL I. DOMENIUL DE APLICARE ȘI PRINCIPII GENERALE	5
I.1 Domeniul de aplicare	5
I. 2 Obiective	5
I. 3 Principii generale.....	5
I. 4 Termeni.....	6
CAPITOLUL II. NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERS. CONTRACTUAL	6
II. 1 Asigurarea unui serviciu public de calitate	6
II.2 Respectarea Constituției și a legilor	7
II.3 Loialitatea față de Spitalul Orasenesc Beclean.....	7
II.4 Libertatea opiniilor	8
II.5 Păstrarea secretului de serviciu și confidențialitatea.....	8
II.6 Activitatea publică	8
II.7 Folosirea imaginii proprii	8
II.8 Cadrul relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției	8
II.9 Conduita în cadrul relațiilor internaționale.....	9
II.10 Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor.....	9
II.11 Participarea la procesul de luare a deciziilor.....	9
II.12 Utilizarea resurselor publice.....	10
II.13 Limitarea participării la achiziții, concesiuni sau închirieri	10
II.14 Informarea pacientului	11
II.15 Confidențialitatea și secretul profesional	11
CAPITOLUL III. COORDONAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ PENTRU PERSONALUL CONTRACTUAL.....	11
III.1 Coordonarea	11
III.2 Sesizarea	12
III.3 Soluționarea sesizării	12
CAPITOLUL IV. RESPONSABILITATEA PERSONALĂ, INTEGRITATEA ȘI INDEPENDENȚA PROFESIONALĂ.....	13
IV.1 ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR.....	13
SECȚIUNEA A - Despre independența profesională a medicului și responsabilitate	13
SECȚIUNEA B – Principiile fundamentale ale exercitării profesiei de medic.....	13
SECȚIUNEA C – Secretul profesional.....	14

SECȚIUNEA D - Reguli generale de comportament în activitatea medicală	14
SECȚIUNEA E - Obligatorietatea acordării asistenței medicale	17
SECȚIUNEA F - Refuzul acordării serviciilor medicale	18
SECȚIUNEA G - Integritatea și imaginea medicului.....	18
SECȚIUNEA H - Onorarii și atragerea bolnavilor.....	19
SECȚIUNEA I - Respectarea drepturilor persoanei.....	19
SECȚIUNEA J - Relația cu pacientul.....	19
SECȚIUNEA K - Informarea pacientului.....	19
SECȚIUNEA L - Confidențialitatea și secretul profesional	20
SECȚIUNEA M - Acordul pacientului informat.....	20
SECȚIUNEA N - Eliberarea de documente	20
SECȚIUNEA O - Îndatoriri față de public	20
SECȚIUNEA P - Relațiile medicului cu colegii și colaboratorii. Confraternitatea	21
SECȚIUNEA R - Consultul medical	21
SECȚIUNEA Q - Raporturi cu alți profesioniști sanitari	21
IV.2. ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI.....	22
SECȚIUNEA A - Principii generale.....	22
SECȚIUNEA B - Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a farmacistului	22
SECȚIUNEA C - Competența profesională	23
SECȚIUNEA D - Confidențialitatea	24
SECȚIUNEA E - Raporturi profesionale cu alți profesioniști din domeniul medico-sanitar și instituții	24
SECȚIUNEA F - Concurența neloială.....	24
SECȚIUNEA G - Publicitatea	25
SECȚIUNEA H - Servicii farmaceutice de urgență	25
SECȚIUNEA I - Incompatibilități	25
SECȚIUNEA J - Dispoziții finale.....	26
IV.3 ETICA ȘI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI.....	26
SECȚIUNEA A – Principiul respectării drepturilor și demnității oricărei persoane.....	26
SECȚIUNEA B - Principiul responsabilității profesionale și sociale	27
SECȚIUNEA C - Principiul integrității profesionale	27
SECȚIUNEA D - Standarde etice generale	28
SECȚIUNEA E - Standarde cu privire la relațiile umane	28

SECȚIUNEA F - Standarde de confidențialitate	30
SECȚIUNEA G - Standarde de conduită colegială	30
SECȚIUNEA H - Standarde de înregistrare, prelucrare și păstrare a datelor	31
SECȚIUNEA I - Terapie și consiliere	31
SECȚIUNEA J - Evaluare și diagnoză	32
IV.4 ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI SOCIAL	33
SECȚIUNEA A - Dispoziții generale	33
SECȚIUNEA B - Principii generale profesionale	33
SECȚIUNEA C - Independența profesională și responsabilitatea asistentului social	34
SECȚIUNEA D - Obligații față de profesia de asistent social	35
SECȚIUNEA E - Obligații față de beneficiari	35
SECȚIUNEA F - Obligații față de membrii corpului profesional	37
SECȚIUNEA G - Obligațiile asistentului social în relațiile cu instituțiile publice	37
SECȚIUNEA H - Sancțiunile disciplinare	38
IV.5 ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENȚILOR MEDICALI GENERALIȘTI ȘI ASISTENȚILOR MEDICALI	38
SECȚIUNEA A - Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a asistenților medicali generaliști și asistenților medicali	38
SECȚIUNEA B - Raporturile profesionale cu alți profesioniști din domeniul sanitar	38
SECȚIUNEA C - Raporturi profesionale cu instituțiile	39
SECȚIUNEA D - Obligații etice și deontologice	39
SECȚIUNEA E - Respectarea drepturilor pacientului	40
SECȚIUNEA F - Consimțământul	40
SECȚIUNEA G - Secretul profesional	40
SECȚIUNEA H - Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și adm. drogurilor	41
IV.6 ETICA ȘI DEONTOLOGIA ALTOR CATEGORII DE PERSONAL SANITAR ȘI PERSONALULUI AUXILIAR	41
SECȚIUNEA A - Principii generale	41
SECȚIUNEA B - Obligații etice și deontologice	41
SECȚIUNEA C - Respectarea drepturilor pacientului	42
SECȚIUNEA D - Secretul profesional	42
IV.7 ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC	42
SECȚIUNEA A - Principii generale	42
SECȚIUNEA B - Dobândirea și încetarea calității de consilier juridic	42

SPITALUL
ORĂȘENESC
BECLEAN

Loc. Beclean, Jud. Bistrița-Năsăud
Str. 1 Decembrie 1918, nr. 65. Cod poștal 425100
Centrala - 0263/343067 secretariat: tel/fax - 0263/343065
secretariat@spitalbeclean.ro www.spitalbeclean.ro

SECȚIUNEA C - Organizarea și protecția profesiei de consilier juridic	44
SECȚIUNEA D - Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a consilierului juridic	44
IV.8 ETICA ȘI CONDUITA PERSONALULUI TESA	45
SECȚIUNEA A – Obiective	45
SECȚIUNEA B – Principii generale	45
SECȚIUNEA C – Norme generale de conduită profesională a personalului TESA	46
SECȚIUNEA D – Dispoziții finale	48
CAPITOLUL V. SITUAȚII SPECIALE	49
SECȚIUNEA A - Reguli privind cercetarea medicală pe subiecți umani	49
SECȚIUNEA B - Exercițiul medicinei de expertiză judiciară	50
SECȚIUNEA C - Atentarea la viața și integritatea fizică a bolnavului. Eutanasia	51
SECȚIUNEA E - Situația bolnavului psihic	51
SECȚIUNEA F - Prescrierea, eliberarea pe baza rețetelor medicale și administrarea drogurilor... ..	51
SECȚIUNEA G - Situația pacienților infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA	51

CAPITOLUL I. DOMENIUL DE APLICARE ȘI PRINCIPII GENERALE

I.1 Domeniul de aplicare

- (1) Codul de conduită a personalului din Spitalul Orasenesc Beclean, denumit în continuare cod de conduită, reglementează normele de conduită profesională a personalului contractual.
- (2) Normele de conduită profesională prevăzute de prezentul cod de conduită sunt obligatorii pentru personalul contractual din cadrul Spitalul Orasenesc Beclean, încadrat în baza prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările ulterioare, cu excepția persoanelor alese sau numite politic.
- (3) Prevederile prezentului Cod de conduită se aplică și persoanelor care lucrează în spital ca detașați, colaboratori sau medici rezidenți.
- (4) La elaborarea Codului de conduită a personalului din Spitalul Orasenesc Beclean s-au avut în vedere prevederile O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, Hotărârea nr. 2/2009 privind Codul de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România și Hotărârea nr. 2/2012 privind adoptarea Statutului și a Codului de Deontologie Medicală al Colegiului Medicilor din România.
- (5) Prezentul Cod de conduită a personalului din Spitalul Orasenesc Beclean este aprobat de către managerul instituției prin decizie.
- (6) Dispozițiile Codului de conduită produc efecte pentru toți angajații din instituție de la data comunicării, iar noii angajați vor lua la cunoștință de conținutul Codului de conduită anterior semnării contractului individual de muncă.
- (7) Codul de conduită va fi adus la cunoștința salariaților, astfel:
 - a) prin intermediul șefilor/coordonatorilor de secție și compartimente, pentru personalul existent;
 - b) prin intermediul compartimentului R.U.N.O.S., pentru personalul nou angajat;
 - c) prin afișarea pe site-ul instituției, pentru persoanele interesate.

I. 2 Obiective

Obiectivele prezentului cod de conduită urmăresc să asigure creșterea calității serviciului public, o bună administrare în realizarea interesului public, precum și eliminarea birocrăției și a faptelor de corupție din serviciu public, prin:

- (1) reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului instituției publice și al personalului contractual;
- (2) ocrotirea drepturilor pacientului;
- (3) informarea publicului cu privire la conduita profesională la care este îndreptățit să se aștepte din partea personalului contractual în exercitarea funcției;
- (4) crearea unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și personalul contractual din Spitalul Orasenesc Beclean.

I. 3 Principii generale

Principiile care guvernează conduita profesională a personalului contractual sunt următoarele:

- (1) **prioritatea interesului public** - principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- (2) **asigurarea egalității de tratament al cetățenilor** în fața autorităților și instituțiilor publice – principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
- (3) **profesionalismul** - principiu conform căruia personalul contractual are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
- (4) **imparțialitatea și nediscriminarea** - principiu conform căruia angajații contractuali sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;

- (5) **integritatea morală** - principiu conform căruia personalului contractual îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
- (6) **libertatea gândirii și a exprimării** - principiu conform căruia personalul contractual poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- (7) **cinstea și corectitudinea** - principiu conform căruia, în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul contractual trebuie să fie de bună-credință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu;
- (8) **deschiderea și transparența** - principiu conform căruia activitățile desfășurate de angajații contractuali în exercitarea atribuțiilor funcțiilor lor sunt publice și pot fi supuse monitorizării cetățenilor.

I. 4 Termeni

În înțelesul prezentei legi, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:

- (1) **personal contractual ori angajat contractual** - persoana angajată într-o funcție în Spitalul Orasenesc Beclean în condițiile Legii nr. 53/2003, republicată, Codul muncii cu modificările și completările ulterioare;
- (2) **funcție** - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite în fișa postului;
- (3) **interes public** - acel interes care implică garantarea și respectarea de către instituțiile și autoritățile publice a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte, precum și îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicității cheltuirii resurselor;
- (4) **interes personal** - orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către personalul contractual prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care are acces, ca urmare a exercitării atribuțiilor funcției;
- (5) **conflict de interes** - acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contractual contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;
- (6) **informație de interes public** - orice informație care privește activitățile sau care rezultă din activitățile unei autorități publice ori instituții publice, indiferent de suportul ei;
- (7) **informație cu privire la date personale** - orice informație privind o persoană identificată sau identificabilă.

CAPITOLUL II. NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI CONTRACTUAL

II. 1 Asigurarea unui serviciu public de calitate

Toate activitățile din cadrul Spitalului Orasenesc Beclean trebuie să fie prestate într-un mod profesional și în conformitate cu prezentul Cod, cu procedurile interne ale spitalului și cu prevederile legale în vigoare.

- (1) Personalul contractual are obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul cetățenilor, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor unității sanitare, în limitele atribuțiilor stabilite prin fișa postului.
- (2) Personalul contractual trebuie să depună toate diligențele și să se asigure că orice intervenție cu caracter medical pe care o execută sau decizie profesională pe care o ia, respectă normele și obligațiile profesionale și regulile de conduită specifice cazului respectiv.
- (3) În exercitarea funcției personalul contractual are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea autorităților și instituțiilor publice.
- (4) Activitatea medicală poate fi desfășurată doar dacă personalul încadrat în unitate are o pregătire și practică suficientă în domeniu.
- (5) Personalul medical poate folosi numai titlul la care are dreptul conform pregătirii sale profesionale.

- (6) Din momentul în care a răspuns unei solicitări, personalul medical este automat angajat moral să asigure bolnavului îngrijiri calificate.
- (7) Încrederea pacientului constituie reflectarea poziției morale privind relația sa cu medicul și este susținută de calitățile morale și abilitățile profesionale ale personalului medical, manifestându-se prin convingerea personală de a respecta recomandările și prescripțiile medicale. Încrederea pacientului reprezintă un indicator al calității serviciului medical și este influențată direct de autoritatea profesională.
- (8) Fiecare membru al echipei medicale are obligația morală de a susține autoritatea profesională prin respectarea unor categorii etice comune generale, precum cinstea, demnitatea, disciplina, bunăvoința, politețea, respectul dezinteresat față de oameni.
- (9) Personalul contractual se va comporta cu cinste și demnitate profesională, pentru a nu prejudicia în vreun fel profesia sau instituția unde își desfășoară activitatea.
- (10) Comunicarea cu pacientul se face într-o manieră adecvată, folosind un limbaj politicos și adaptat capacității de înțelegere a acestuia.
- (11) Profesia medicală este incompatibilă cu duritatea, ignoranța, aroganța, nerăbdarea, care afectează și discreditează atât imaginea unui membru cât și a întregului colectiv profesional.
- (12) Având în vedere specificul Spitalului Orasenesc Beclean, personalul contractual are datoria de a gestiona corespunzător, cu calm și răbdare, eventualele contradicții cu pacienții, evitând folosirea unui limbaj vulgar și lipsit de respect.

II.2 Respectarea Constituției și a legilor

- (1) Angajații contractuali au obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.
- (2) Personalul contractual trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.
- (3) Personalul medical are obligația morală de a aduce la cunoștința organelor competente orice situație care ar putea prezenta pericol pentru sănătatea publică.

II.3 Loialitatea față de Spitalul Orasenesc Beclean

- (1) Personalul contractual are obligația de a apăra cu loialitate prestigiul Spitalului Orasenesc Beclean, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acestuia.
- (2) Angajaților contractuali le este interzis:
 - a) să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea Spitalului Orasenesc Beclean, cu politicile și strategiile acestuia ori cu proiectele acestuia;
 - b) să facă aprecieri în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care Spitalul Orasenesc Beclean are calitatea de parte, dacă nu sunt abilitați în acest sens;
 - c) să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
 - d) să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției ori ale unor funcționari publici sau angajați contractuali, precum și ale unor terți, persoane fizice sau juridice;
 - e) să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice, în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva Spitalului Orasenesc Beclean.
- (3) Prevederile alin. (2) lit. a) - d) se aplică și după încetarea raportului de muncă, pentru o perioadă de 2 ani, dacă dispozițiile din legi speciale nu prevăd alte termene.
- (4) Prevederile prezentului cod de conduită nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului contractual de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii.

II.4 Libertatea opiniilor

- (1) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu angajații contractuali au obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor unității sanitare în care își desfășoară activitatea.
- (2) În activitatea lor angajații contractuali au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale.
- (3) În exprimarea opiniilor, personalul contractual trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.
- (4) În situația în care există o divergență de opinii, o disensiune între doi sau mai mulți salariați ai spitalului, pentru a nu degenera situația, persoanele respective trebuie să dea dovadă de maturitate, să discute deschis, să analizeze problema, să-i determine cauzele și să găsească împreună o modalitate de soluționare a acesteia.

II.5 Păstrarea secretului de serviciu și confidențialitatea

Personalul spitalului are obligația să păstreze secretul de serviciu, precum și confidențialitatea în legătură cu faptele, informațiile sau documentele de care iau cunoștință în exercitarea funcției, în condițiile legii, cu aplicarea dispozițiilor în vigoare privind liberul acces la informațiile de interes public.

II.6 Activitatea publică

- (1) Relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către persoana/persoanele desemnate în acest sens de managerul Spitalului Orășenesc Beclean, în condițiile legii.
- (2) Angajații contractuali desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de managerul unității sanitare.
- (3) În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, angajații contractuali pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al instituției.

II.7 Folosirea imaginii proprii

Angajaților spitalului le este interzis să permită utilizarea funcției în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale, precum și în scopuri electorale.

II.8 Cadrul relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției

- (1) În relațiile cu personalul contractual și funcționarii publici din cadrul instituției, precum și cu persoanele fizice sau juridice, angajații contractuali sunt obligați să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate.
- (2) Personalul contractual are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul instituției în care își desfășoară activitatea, precum și ale persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției, prin:
 - a) întrebuințarea unor expresii jignitoare;
 - b) dezvăluirea aspectelor vieții private;
 - c) formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase;
 - d) abuzuri;
 - e) amenințări;
 - f) intimidare
 - g) hărțuire verbal sau sexuală.
- (3) Personalul contractual trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor cetățenilor. Personalul contractual are obligația să respecte principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorității publice, prin:
 - a) promovarea unor soluții coerente, conform principiului tratamentului nediferențiat, raportate la aceeași categorie de situații de fapt;

b) eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul sau alte aspecte.

(4) În relația cu superiorii ierarhici colegii de serviciu și subordonații, personalul contractual trebuie să manifeste disponibilitate în efectuarea atribuțiilor de serviciu, respect și corectitudine. Sunt interzise folosirea injuriilor, limbajului vulgar, amenințărilor, atitudinilor ofensatoare și discriminatorii.

II.9 Conduita în cadrul relațiilor internaționale

(1) Personalul contractual care reprezintă instituția în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional are obligația să promoveze o imagine favorabilă țării și instituției publice pe care o reprezintă.

(2) În relațiile cu reprezentanții altor state, angajații contractuali au obligația de a nu exprima opinii personale privind aspecte naționale sau dispute internaționale.

(3) În deplasările în afara țării, personalul contractual este obligat să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și să respecte legile și obiceiurile țării gazdă.

II.10 Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor

Angajații contractuali nu trebuie să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, părinților, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relații de afaceri sau de natură politică, care le pot influența imparțialitatea în exercitarea funcției deținute ori pot constitui o recompensă în raport cu această funcție.

II.11 Participarea la procesul de luare a deciziilor

(1) În procesul de luare a deciziilor, angajații spitalului au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.

(2) Angajaților spitalului le este interzis să promită luarea unei decizii de către instituție, de către alți angajați ai unității, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

(3) Personalul spitalului cu funcții de conducere este obligat să sprijine propunerile și inițiativele motivate ale personalului din subordine, în vederea îmbunătățirii activității instituției în care își desfășoară activitatea, precum și a calității serviciilor publice oferite cetățenilor/pacienților.

(4) În exercitarea atribuțiilor de coordonare, precum și a atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, angajații spitalului au obligația de a asigura organizarea activității personalului, de a manifesta inițiativă și responsabilitate și de a susține propunerile personalului din subordine.

(5) Personalul spitalului cu funcții de conducere are obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei personalului din subordine, în condițiile legislației specifice aplicabile fiecărei categorii de personal. În acest sens, aceștia au obligația:

a) să repartizeze sarcinile în mod echilibrat, corespunzător nivelului de competență aferent funcției ocupate de către fiecare persoană din subordine;

b) să asigure coordonarea modului de îndeplinire a sarcinilor, cu valorificarea corespunzătoare a competențelor fiecărei persoane din subordine;

c) să monitorizeze performanța profesională individuală și colectivă a personalului din subordine, să semnaleze în mod individual performanțele necorespunzătoare și să implementeze măsuri destinate ameliorării performanței individuale și, după caz, colective, atunci când este necesar;

d) să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propun acordarea de stimulente materiale sau morale;

e) să evalueze în mod obiectiv necesarul de instruire profesională al fiecărui subordonat și să propună participarea la programe de formare și perfecționare profesională pentru fiecare persoană din subordine;

f) să delege sarcini și responsabilități, în condițiile legii, persoanelor din subordine care dețin cunoștințele, competențele și îndeplinesc condițiile legale necesare exercitării funcției respective;

g) să excludă orice formă de discriminare și de hărțuire, de orice natură și în orice situație, cu privire la personalul din subordine;

- h) să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul contractual din subordine;
- i) să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propune ori aprobă avansări, promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcții ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare;
- j) de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea în funcțiile contractuale pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevăzute în prezentul cod.
- (6) Personalul contractual are obligația de a nu folosi atribuțiile funcției deținute în alte scopuri decât cele prevăzute de lege.
- (7) Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de evaluare sau de participare la anchete ori acțiuni de control, personalul contractual nu poate urmări obținerea de foloase sau avantaje în interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.
- (8) Angajații contractuali au obligația de a nu interveni sau influența vreo anchetă de orice natură, din cadrul instituției sau din afara acesteia, în considerarea funcției pe care o dețin.
- (9) Angajații contractuali au obligația de a nu impune altor angajați contractuali sau funcționari publici să se înscrie în organizații sau asociații, indiferent de natura acestora, ori de a nu le sugera acest lucru, promițându-le acordarea unor avantaje materiale sau profesionale.
- (10) În scopul asigurării condițiilor necesare îndeplinirii cu imparțialitate a îndatoririlor ce decurg din raporturile ierarhice, personalul unității cu funcții de conducere are obligația de a nu se angaja în relații patrimoniale cu personalul din subordine.

II.12 Utilizarea resurselor publice

- (1) Personalul contractual este obligat să asigure ocrotirea proprietății publice și private a statului și a unităților administrativ-teritoriale, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar.
- (2) Personalul contractual are obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând instituției publice numai pentru desfășurarea activităților aferente funcției deținute.
- (3) Personalul contractual trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care îi revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.
- (4) Personalului contractual care desfășoară activități publicistice în interes personal sau activități didactice îi este interzis să folosească timpul de lucru ori logistica instituției publice pentru realizarea acestora.

II.13 Limitarea participării la achiziții, concesiuni sau închirieri

- (1) Orice angajat contractual poate achiziționa un bun aflat în proprietatea privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, supus vânzării în condițiile legii, cu excepția următoarelor cazuri:
- a) când a luat cunoștință, în cursul sau ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, despre valoarea ori calitatea bunurilor care urmează să fie vândute;
- b) când a participat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, la organizarea vânzării bunului respectiv;
- c) când poate influența operațiunile de vânzare sau când a obținut informații la care persoanele interesate de cumpărarea bunului nu au avut acces.
- (2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în cazul concesiunii sau închirierii unui bun aflat în proprietatea publică ori privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale.
- (3) Angajaților contractuali le este interzisă furnizarea informațiilor referitoare la bunurile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, supuse operațiunilor de vânzare, concesiune sau închiriere, în alte condiții decât cele prevăzute de lege.
- (4) Prevederile alin. (1) - (3) se aplică în mod corespunzător și în cazul realizării tranzacțiilor prin interpus sau în situația conflictului de interese.

II.14 Informarea pacientului

- (1) Personalul medical trebuie să ofere pacientului, la cererea acestuia, informații depline și inteligibile despre starea sănătății sale, etapele tratamentului, riscurile și rezultatele scontate.
- (2) În cazul în care sunt întocmite documente medicale, persoana la care se referă documentul emis, trebuie informată cu privire la conținutul acestuia.
- (3) Maniera de prezentare a informației necesită o tentă de optimism, trebuie să inspire speranță și încredere, fără a omite importanța factorului psihic. Personalul medical trebuie să respecte dreptul la decizie al pacientului, fără a-i impune convingerile personale și fără a exercita presiuni psihice asupra acestuia.
- (4) Cu cât actul medical preconizat este mai complex și mai riscant, cu atât informarea pacientului cu privire la riscurile și alternativele posibile trebuie să fie mai amplă.
- (5) Diagnosticul grav va fi adus la cunoștința pacientului cu prudență și tact, ținându-se cont de starea psihică a acestuia.
- (6) Diagnosticul va fi comunicat familiei doar cu acordul pacientului.

II.15 Confidențialitatea și secretul profesional

- (1) Confidențialitatea este dreptul pacientului de a nu divulga informația referitoare la starea sănătății sale fizice și psihice, aspecte intime ale vieții sale personale.
- (2) Secretul profesional este obligația personalului medical de a nu divulga unor terțe persoane informația cunoscută în cadrul activității sale profesionale fără acordul pacientului, cu excepția situațiilor când aceasta este solicitată de către organele judiciare sau prezintă pericol pentru societate, pentru anumite persoane sau pentru însuși pacientul.
- (3) Divulgarea informației private în cazurile de excepție menționate trebuie să se facă cu precauție, fără a aduce prejudicii morale pacientului, cu maxim de respect pentru demnitatea acestuia.

CAPITOLUL III. COORDONAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ PENTRU PERSONALUL CONTRACTUAL

III.1 Coordonarea

- (1) Conducerea spitalului monitorizează și controlează aplicarea normelor prevăzute de prezentul cod de conduită, exercitând următoarele atribuții:
 - a) urmărește aplicarea și respectarea, în cadrul unității, a prevederilor prezentului cod;
 - b) întreprinde măsurile ce se impun în urma analizelor privind respectarea prevederilor prezentului cod.
- (2) În scopul aplicării eficiente a dispozițiilor prezentului cod de conduită, în conformitate cu prevederile art. 3, din O.M.S. nr. 1502/2016 pentru aprobarea componentei și a atribuțiilor Consiliului etic care funcționează în cadrul spitalelor publice, în cadrul spitalului își desfășoară activitatea un Consiliu etic cu membri aleși pentru un mandat de 3 ani.
- (3) Persoanele prevăzute la alin. (2) asigură consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită și au atribuțiile stabilite prin O.M.S. nr. 1502/2016.
- (4) Atribuțiile prevăzute la alin. (3) se exercită în temeiul unui act administrativ emis de managerul spitalului și prin completarea fișei postului cu atribuțiile specifice.
- (5) Consiliul etic întocmește semestrial rapoarte care se înaintează spre aprobare managerului și se încarcă în sistemul informatic securizat în termen de 7 zile de la finalizarea semestrului și în termen de 15 zile de la finalizarea anului.
- (6) Pe baza datelor incluse în rapoarte, conducerea unității sanitare:
 - a) va identifica cauzele care determină încălcarea normelor de conduită profesională, inclusiv a constrângerilor sau amenințărilor exercitate asupra unui angajat pentru a-l determina să încalce dispoziții legale în vigoare ori să le aplice necorespunzător;
 - b) va identifica modalitățile de prevenire a încălcării normelor de conduită profesională;
 - c) va adopta măsurile ce se impun privind reducerea și eliminarea cazurilor de nerespectare a prevederilor legale.

III.2 Sesizarea

- (1) Conducerea unității poate fi sesizată de orice persoană cu privire la:
 - a) încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită de către angajați;
 - b) constrângerea sau amenințarea exercitată asupra angajatului pentru a-l determina să încalce dispozițiile legale în vigoare ori să le aplice necorespunzător.
- (2) Sesizarea prevăzută la alin. (1) nu exclude și sesizarea organului disciplinar competent, (potrivit legii – comisia de disciplină) de către persoana în cauză sau de către Consiliul etic al spitalului constituit în baza prevederilor O.M.S. nr. 1502/2016.
- (3) Angajații nu pot fi sancționați sau prejudiciați în niciun fel pentru sesizarea cu bună-credință a organelor de etică/disciplinare competente, în condițiile legii.
- (4) Conducerea unității va verifica actele și faptele pentru care a fost sesizată, prin Consiliul etic sau comisia de disciplină competent investite cu soluționarea sesizării, cu respectarea confidențialității privind identitatea persoanei care a făcut sesizarea.
- (5) În cazul în care în situația sesizată este implicat conducătorul spitalului ori directorii acestuia, competența în soluționarea sesizării o are structura ierarhic superioară, respectiv Consiliul Județean Bistrița/Ministerul Sănătății.

III.3 Soluționarea sesizării

- (1) În urma analizei sesizării, Consiliul etic, prin vot secret, adoptă hotărâri sau avize de etică, după caz și:
 - a) secretarul Consiliului etic redactează procesul-verbal al ședinței, care este semnat de către toți membrii prezenți;
 - b) secretarul asigură comunicarea hotărârii sau avizului etic către managerul spitalului, sub semnătura președintelui Consiliului etic, imediat după adoptare;
 - c) managerul spitalului dispune măsuri, în conformitate cu atribuțiile ce îi revin;
 - d) managerul spitalului asigură comunicarea hotărârii sau avizului etic către petent;
 - e) managerul spitalului asigură comunicarea măsurilor luate ca urmare a hotărârii sau avizului etic, către Consiliul etic și petent, în termen de maxim 14 zile de la primirea comunicării.
- (2) Avizele de etică și hotărârile Consiliului etic vor fi incluse în Anuarul etic ca un model de soluționare a unei spețe, urmând să fie utilizate la analize ulterioare și comunicate spitalului în vederea prevenirii apariției unor situații similare.
- (3) Rezultatele cercetării actelor și faptelor depuse spre analiză și verificare organului disciplinar competent, potrivit legii – comisii de disciplină, consiliul etic al spitalului constituit în baza prevederilor O.M.S. nr. 1502/2016, vor fi consemnate într-un raport scris în care va fi precizat explicit fie cazul de încălcare a codului de etică și deontologie profesională, fie a normelor de conduită în relația pacient-medec-asistentă, fie a disciplinei în unitatea sanitară, fie cazul de încălcare a drepturilor pacienților, fie orice alte situații, după caz.
- (4) Raportul organului disciplinar competent, potrivit legii, va conține și măsurile impuse de rezultatul cercetării, în raport cu gravitatea abaterii, avându-se în vedere următoarele:
 - a) împrejurările în care fapta a fost săvârșită;
 - b) gradul de vinovăție al angajatului contractual;
 - c) consecințele abaterii;
 - d) comportarea generală în serviciu a angajatului;
 - e) eventualele sancțiuni disciplinare suferite anterior de către angajat.
- (5) În cazul în care Consiliul etic, competent cu soluționarea sesizării, apreciază că gravitatea și complexitatea acuzelor aduse angajatului sunt de natură a afecta grav onoarea, prestigiul profesiei și moralitatea profesională în rândul corpului profesional din care face parte, în conformitate cu prevederile legilor și regulamentelor specifice profesiei, ale statutelor și ale codurilor etice și de deontologie profesională poate propune transmiterea sesizării, în vederea cercetării și soluționării, către organismele de cercetare disciplinară organizate la nivelul organismelor profesionale.
- (6) Rezultatele activității de centralizare a sesizărilor sau petițiilor se consemnează într-un raport anual al activității desfășurate și Anuarul etic al Consiliului etic al spitalului, pe baza căruia conducerea unității va formula recomandări cu privire la modul de corectare a deficiențelor constatate și trebuie

să cuprindă și următoarele date:

- a) numărul și obiectul sesizărilor privind cazurile de încălcare a normelor de conduită profesională;
- b) categoriile și numărul de angajați contractuali care au încălcat normele de conduită morală și profesională;
- c) cauzele și consecințele nerespectării prevederilor prezentului cod de conduită;
- d) evidențierea cazurilor în care personalului contractual i s-a cerut să acționeze sub presiunea factorului politic;
- e) recomandările propuse.

CAPITOLUL IV. RESPONSABILITATEA PERSONALĂ, INTEGRITATEA ȘI INDEPENDENȚA PROFESIONALĂ

IV.1 ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR

SECȚIUNEA A - Despre independența profesională a medicului și responsabilitate

- (1) Medicul are independență profesională absolută, libertatea absolută a prescripțiilor și actelor medicale pe care le consideră necesare, în limitele competenței sale, și este răspunzător pentru acestea. În cazul limitării prin constrângeri administrative și/sau economice a independenței sale, medicul nu este răspunzător.
- (2) Medicul nu va garanta vindecarea afecțiunii pentru care pacientul i s-a adresat.
- (3) În activitatea medicală ce se desfășoară în echipă (secții de spital, proces de învățământ medical tip rezidențiat), răspunderea pentru actele medicale aparține șefului echipei, în limitele atribuțiilor administrative de coordonare, și medicului care efectuează direct actul medical, în limitele competenței sale profesionale și rolului care i-a fost atribuit de șeful echipei. În echipele interdisciplinare, șeful echipei se consideră a fi medicul din specialitatea în care s-a stabilit diagnosticul major de internare, dacă nu există reglementări speciale care să prevadă altfel.
- (4) Încredințarea totală sau parțială a obligațiilor proprii către alte persoane, în lipsa controlului personal, constituie abatere deontologică.
- (5) Exprimarea consimțământului informat al pacientului pentru tratament nu înlătură responsabilitatea medicului pentru eventualele greșeli profesionale.

SECȚIUNEA B – Principiile fundamentale ale exercitării profesiei de medic

- (1) Scopul și rolul profesiei medicale - Întreaga activitate profesională a medicului este dedicată exclusiv apărării vieții, sănătății și integrității fizice și psihice a ființei umane.
- (2) Nediscriminarea - Actul profesional și întreaga activitate a medicului se vor exercita, respectiv desfășura fără niciun fel de discriminare, inclusiv în ceea ce privește starea de sănătate sau șansele de vindecare ale pacientului.
- (3) Respectul demnității ființei umane - În toate situațiile actul profesional, în oricare formă sau modalitate s-ar desfășura, se va face cu respectarea strictă a demnității umane ca valoare fundamentală a corpului profesional.
- (4) Primordialitatea interesului și a binelui ființei umane - În toate deciziile cu caracter medical, medicul va trebui să se asigure că interesul și binele ființei umane prevalează interesului societății ori al științei.
- (5) Obligatorietatea normelor profesionale și a celor de conduită - Medicul trebuie să depună toate diligențele și să se asigure că decizia profesională pe care o ia sau intervenția cu caracter medical respectă normele și obligațiile profesionale și regulile de conduită specifice cazului respectiv.
- (6) Independența profesională - Medicul este dator să stăruie și să își apere independența profesională, fiind interzisă orice determinare a actului medical ori a deciziei profesionale de rațiuni de rentabilitate economică sau de ordin administrativ.
- (7) Caracterul relației medic-pacient - Relația medicului cu pacientul va fi una exclusiv profesională și se va clădi pe respectul acestuia față de demnitatea umană, pe înțelegere și compasiune față de suferință.

(8) Obligația diligenței de mijloace - Medicul își va dedica întreaga știință și pricepere interesului pacientului său și va depune toată diligența pentru a se asigura că decizia luată este corectă, iar pacientul beneficiază de maximum de garanții în raport cu condițiile concrete, astfel încât starea sa de sănătate să nu aibă de suferit.

(9) Principiul specializării profesionale - Cu excepția unor cazuri de urgență vitală, medicul acționează potrivit specialității, competențelor și practicii pe care le are.

(10) Respectul față de confrăți - De-a lungul întregii sale activități, medicul își va respecta confrății, ferindu-se și abținându-se să îi denigreze.

SECȚIUNEA C – Secretul profesional

(1) Secretul profesional este obligatoriu, cu excepția situațiilor prevăzute de lege.

(2) Fac obiectul secretului profesional tot ceea ce medicul, în timpul exercitării profesiei sale, a aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a bolnavului, a familiei, a aparținătorilor, precum și probleme de diagnostic, prognostic, tratament, diverse circumstanțe în legătură cu boala. Secretul profesional persistă și după terminarea tratamentului sau decesul pacientului.

(3) Secretul profesional trebuie păstrat și față de aparținători, dacă pacientul nu dorește altfel.

(4) Secretul profesional trebuie păstrat față de colegi, cadre sanitare și instituțiile medicale care nu sunt implicate în actul medical al pacientului în cauză.

(5) În comunicările științifice cazurile vor fi în așa fel prezentate încât identitatea bolnavului să nu poată fi recunoscută.

(6) În cazul în care nu este contrar intereselor pacientului, medicul curant va permite accesul mass-media la pacient numai cu acceptul acestuia. Medicii șefi ai unităților medicale sunt obligați să ia toate măsurile în așa fel încât accesul mass-media la pacient să se facă numai cu acceptul medicului curant și al pacientului. Acordarea de informații cu privire la un anumit caz se poate face numai cu acordul pacientului, al medicului curant și al șefului unității medicale.

(7) Evidențele medicale trebuie păstrate ca materiale secrete profesionale.

SECȚIUNEA D - Reguli generale de comportament în activitatea medicală

(1) Medicul trebuie să fie un model de comportament profesional și etic, fiind în permanență preocupat de creșterea nivelului său profesional și moral, a autorității și prestigiului profesiei medicale.

(2) Comportamentul profesional implică, fără a se limita la preocuparea constantă și permanentă a medicului pentru aflarea, pe orice cale, inclusiv prin intermediul formelor de educație medicală continuă, a celor mai noi descoperiri, procedee și tehnici medicale asimilate și agreeate de comunitatea medicală.

(3) Sunt contrare principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic, următoarele acte:

a) practicarea eutanasiei și eugeniei;

b) cu excepția situațiilor prevăzute de lege sau de normele profesiei, refuzul acordării serviciilor medicale;

c) abandonarea unui pacient care necesită servicii de urgență sau se află în pericol fără asigurarea că acesta a fost preluat de o altă unitate medicală sau de un alt medic ori că beneficiază de condiții adecvate situației în care se află și stării sale de sănătate;

d) folosirea unor metode de diagnostic sau tratament nefundamentate științific sau neacceptate de comunitatea medicală, cu risc pentru pacient;

e) cu excepția urgențelor vitale, exercitarea profesiei medicale în condiții care ar putea compromite actul profesional sau ar putea afecta calitatea actului medical;

f) emiterea unui document medical de complezență sau pentru obținerea unui folos nelegal sau imoral;

g) emiterea unui document medical pentru care nu există competență profesională;

h) atragerea clientelei profitând de funcția ocupată sau prin intermediul unor promisiuni oneroase și neconforme cu normele publicității activităților medicale;

i) folosirea, invocarea sau lăsarea impresiei deținerii unor titluri profesionale, specialități ori competențe profesionale neconforme cu realitatea;

j) încălcarea principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic;

k) respingerea publică, cu excepția dezbaterilor din comunitatea medicală, a unor mijloace de diagnostic, tratament și profilaxie recunoscute de comunitatea științifică academică medicală, precum și recomandarea publică a unor tratamente nefundamentate științific.

(4) Constituie o atingere gravă adusă caracterului independent al profesiei medicale următoarele acte:

a) cu excepția situațiilor prevăzute de lege și cu anunțarea prealabilă a organelor profesiei, asocierea sau colaborarea, sub orice formă și în orice modalitate, directă ori indirectă, dintre un medic și o persoană care produce sau distribuie medicamente;

b) reclama, în orice mod, la medicamente, suplimente alimentare, aparatură medicală sau alte produse de uz medical;

c) implicarea, direct sau indirect, în distribuția de medicamente, suplimente alimentare, dispozitive medicale, aparatură medicală sau de alte produse de uz medical;

d) încălcarea principiului transparenței în relația cu producătorii și distribuitorii de medicamente și produse medicale;

e) primirea unor donații sub formă de cadouri în bani sau în natură ori alte avantaje, a căror valoare le face să își piardă caracterul simbolic și care pot influența actul medical, de la una dintre entitățile prevăzute la lit. a)-c).

(5) Medicul va solicita și va accepta numai sponsorizarea activităților realizate strict în interes profesional și va încheia contractul numai în măsura în care nu există o condiționare de orice fel cu privire la obținerea de către sponsor a unor foloase nelegale ori de natură a influența decizia sau prescripția medicală.

(6) Medicul angajat ori aflat în relații contractuale cu un furnizor de servicii medicale îl va informa pe acesta despre existența unei cereri de sponsorizare și despre numele sponsorului înaintea încheierii contractului de sponsorizare. Dacă angajatorul sau beneficiarul se oferă în scris și în timp util să finanțeze el activitatea în considerentul căreia a fost solicitată sponsorizarea, medicul va renunța la cererea de sponsorizare.

(7) Cu excepția unor situații obiectiv excepționale și imposibil de înlăturat, orice decizie medicală se va baza în primul rând pe examinarea personală și nemediată a pacientului de către medicul respectiv.

(8) În caz de pericol de moarte iminent, medicul va rămâne lângă pacient atât timp cât este nevoie de ajutorul lui profesional.

(9) Pacientul nevindecabil va fi tratat cu aceeași grijă și aceeași atenție ca și cel care are șanse de vindecare.

(10) Medicul va informa pacientul asupra bolii acestuia, tratamentului necesar și a șanselor de însănătoșire. Medicul va evita să trezească prin comportamentul lui imaginea unei boli mai grave decât este ea în realitate.

(11) Medicul va păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale ale bolnavului, exprimându-și părerea numai dacă este solicitat și numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății bolnavului.

(12) Medicul nu trebuie să se implice în problemele legate de interesele materiale din familia bolnavului său.

(13) În orice situație, angajamentul profesional al medicului nu poate depăși competența profesională, capacitatea tehnică și de dotare a cabinetului sau a unității sanitare ori baza materială afectată, inclusiv prin convenții sau colaborări ferme cu alte unități sanitare. Această prevedere nu se aplică în cazuri de urgență vitală, care nu poate fi rezolvată altfel.

(14) Dacă medicul nu are suficiente cunoștințe ori experiența necesară pentru a asigura o asistență medicală corespunzătoare, acesta va solicita un consult adecvat situației sau va îndruma bolnavul către un astfel de consult la o altă unitate medicală. Aceleași dispoziții se vor aplica și în cazul în care dotarea tehnică și materială a unității în care are loc consultul sau intervenția medicală nu este adecvată consultului, stabilirii diagnosticului sau intervenției medicale. Medicul poate utiliza numai aparate de diagnostic sau tratament autorizate și pentru mănuierea cărora are pregătire ori suficientă practică.

- (15) Dacă în urma examinării sau în cursul tratamentului medicul consideră că nu are suficiente cunoștințe ori experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, va solicita un consult, prin orice mijloace, cu alți specialiști sau va îndruma bolnavul către aceștia.
- (16) Medicul care a răspuns unei solicitări cu caracter medical se va asigura că persoana respectivă a înțeles pe deplin prescripția, recomandarea sau orice altă cerință a medicului, precum și cu privire la faptul că pacientul este, după caz, preluat de o altă unitate medicală ori în supravegherea altui specialist în domeniu.
- (17) În situația în care pacientul a fost preluat sau îndrumat către un alt specialist, medicul va colabora cu acesta din urmă, punându-i la dispoziție orice fel de date sau informații cu caracter medical referitoare la persoana în cauză și informându-l cu privire la orice altă chestiune legată de starea de sănătate a acesteia.
- (18) Recomandările formulate de alți specialiști în scris, inclusiv sub forma scrisorii medicale, nu au caracter obligatoriu pentru medicul curant, acesta având libertate de decizie, conform propriilor competențe profesionale și situației particulare a pacientului.
- (19) În situația în care este necesar, medicul, cu consimțământul pacientului sau, după caz, al persoanei, respectiv al instituției abilitate, va solicita părerea unuia sau mai multor medici, cu care se poate consulta, pentru luarea celor mai adecvate măsuri în interesul pacientului.
- (20) În cazul unui consult organizat de către medicul curant în condițiile colaborării cu alți specialiști, luarea și comunicarea deciziei finale aparțin medicului care l-a organizat.
- (21) Dacă opinia majorității medicilor participanți la un consult organizat în condițiile alin. (19) și (20) diferă de a medicului care a organizat consultul, pacientul ori, după caz, instituția sau persoana abilitată va fi informată.
- (22) În toate situațiile medicul va respecta dreptul pacientului de a obține o a doua opinie medicală.
- (23) Investigația ori intervenția medicală la distanță, în oricare dintre formele și modalitățile existente, este permisă numai în situația în care pacientul este asistat nemijlocit de către medicul său, iar scopul investigației și procedurilor la care este supus pacientul este acela de a ajuta medicul să determine diagnosticul, să stabilească tratamentul sau să întreprindă orice altă măsură medicală necesară finalizării actului medical sau intervenției medicale. Excepție fac situațiile de urgență (vezi legislația aferentă telemedicinii).
- (24) Medicul se va asigura că pacientul a înțeles natura și întinderea relației medic-pacient, că are o așteptare corectă cu privire la rezultatele actului medical și la serviciile medicale pe care acesta urmează să le primească.
- (25) Odată încheiată înțelegerea medic-pacient, medicul este ținut să ducă la îndeplinire toate obligațiile asumate, așa cum rezultă ele din înțelegerea părților, dintr-un document scris dacă există sau din obiceiurile și cutumele profesiei medicale.
- (26) Medicul va elibera persoanelor îndreptățite numai documentele permise de lege și care atestă realitatea medicală așa cum rezultă aceasta din datele și informațiile pe care medicul le deține în mod legal ori așa cum a rezultat ea în urma exercitării profesiei cu privire la persoana respectivă.
- (27) Documentele medicale referitoare la starea de sănătate a pacientului, întocmite de medic în urma exercitării personale a profesiei, vor fi în limita specialității și competențelor profesionale ale medicului respectiv.
- (28) Orice activitate medicală se va consemna în documente adecvate înregistrării activității respective și se va finaliza printr-un înscris medical.
- (29) Medicul care ia cunoștință despre fapte care, în opinia lui, ar putea constitui erori profesionale va informa prin scrisoare medicală medicul autor al faptei.
- (30) Dacă eroarea nu este corectată ori apreciază că nu s-au întreprins toate măsurile adecvate situației, medicul va sesiza în mod cât mai detaliat organismele corpului profesional și, cu excepția situațiilor prevăzute de lege, nu va face publice datele.
- (31) În orice situație litigioasă ori divergență profesională, înaintea oricărui demers public este obligatorie procedura de conciliere din cadrul corpului profesional.

(32) În toate situațiile și împrejurările legate de exercitarea obligațiilor profesionale, medicii își vor acorda sprijin reciproc și vor acționa cu loialitate unul față de celălalt. Obligația de sprijin și loialitate subzistă și față de corpul profesional și organismele sale.

(33) Este interzisă practicarea concurenței neloiale în exercitarea activității medicale sau în legătură cu aceasta. Prin concurență neloială se înțelege orice acțiune, atitudine sau altă formă de manifestare a medicului, personalului angajat, colaboratorilor ori interpușilor acestora, făcută cu scopul de a menține sau atrage clientela ori de a crește veniturile obținute din activitatea medicală, în detrimentul altor concurenți, cum ar fi:

- a) deturnarea sau încercarea de deturnare a clientelei prin discreditarea profesională a unui confrate;
- b) atragerea/fidelizarea clientelei cu avantaje materiale, oferite sub orice formă;
- c) racolarea personalului instruit și format la o altă unitate medicală;
- d) determinarea reprezentanților oricăror autorități/instituții de a sfătui toți solicitanții să se adreseze unei anumite unități medicale;
- e) participarea sau colaborarea la evenimente (audio, video, pe suport informatic etc.) cu scopul de a-și face publicitate în vederea atragerii de clientela, în alte condiții decât cele prevăzute de lege și de prezentul cod;
- f) însărcinarea unui profesionist, chiar și cu titlu gratuit, de a procura clienți ori a face reclamă.

(34) Orice activitate de cercetare medicală va fi efectuată cu respectarea strictă a principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic, în respect deplin față de ființa și de specia umană și cu respectarea strictă a condițiilor prevăzute de lege și normele profesiei.

(35) Cercetarea pe ființa umană se face respectând legislația în vigoare. Ea are caracter de excepție și poate fi făcută numai dacă, în mod cumulativ, sunt întrunite următoarele condiții:

- a) nu există nicio metodă alternativă la cercetarea pe ființe umane de eficacitate comparabilă;
- b) riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproporționate în comparație cu beneficiile potențiale ale cercetării;
- c) proiectul de cercetare a fost aprobat de instanța sau autoritatea competentă după ce a făcut obiectul unei examinări independente asupra pertinentei sale științifice, inclusiv al unei evaluări a importanței obiectivului cercetării, precum și al unei examinări pluridisciplinare a acceptabilității sale pe plan etic;
- d) persoana asupra căreia se fac cercetări este informată asupra drepturilor sale și asupra garanțiilor prevăzute prin lege pentru protecția sa;
- e) consimțământul a fost dat în mod expres, specific și a fost consemnat în scris. Acest consimțământ poate fi retras expres în orice moment.

(36) Nu poate fi desfășurată activitate de cercetare științifică medicală pe o persoană care nu are capacitatea de a consimți decât dacă sunt întrunite cumulativ condițiile următoare:

- a) sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. 35 lit. a) -d);
- b) rezultatele cercetării au potențialul de a produce beneficii reale și directe pentru sănătatea sa;
- c) cercetarea nu se poate efectua cu o eficacitate comparabilă pe subiecți capabili să își dea consimțământul;
- d) autorizarea necesară prevăzută la alin. (35) lit. c) a fost dată specific și în scris;
- e) persoana în cauză nu are obiecții.

(37) Medicul este dator să depună toată diligența și să stăruie pentru lămurirea tuturor împrejurărilor de fapt și de drept atunci când este implicat într-o activitate de cercetare medicală. În caz de nevoie, pentru lămurirea deplină, medicul este dator să solicite sprijinul organismelor profesiei medicale.

(38) Nicio persoană nu va putea fi supusă experiențelor, testelor, prelevărilor, tratamentelor sau altor intervenții în scop de cercetare decât în condițiile expres și limitativ prevăzute de lege.

SECȚIUNEA E - Obligatorietatea acordării asistenței medicale

(1) Medicul care se găsește în prezența unui bolnav sau rănit în pericol are obligația să îi acorde asistență la nivelul posibilităților momentului și locului ori să se asigure că cel în cauză primește îngrijirile necesare.

(2) În caz de calamități naturale sau accidentări în masă, medicul este obligat să răspundă la chemare, chiar să își ofere de bunăvoie serviciile medicale imediat ce a luat cunoștință despre eveniment.

SECȚIUNEA F - Refuzul acordării serviciilor medicale

(1) Refuzul acordării asistenței medicale poate avea loc strict în condițiile legii sau dacă prin solicitarea formulată persoana în cauză îi cere medicului acte de natura a-i știrbi independența profesională, a-i afecta imaginea sau valorile morale ori solicitarea nu este conformă cu principiile fundamentale ale exercitării profesiei de medic, cu scopul și rolul social al profesiei medicale;

(2) În toate cazurile, medicul îi va explica persoanei respective motivele care au stat la baza refuzului său, se va asigura că prin refuzul acordării serviciilor medicale viața sau sănătatea persoanei în cauză nu este pusă în pericol și, în măsura în care refuzul este bazat pe încălcarea convingerilor sale morale, va îndrepta persoana în cauză spre un alt coleg sau o altă unitate medicală.

SECȚIUNEA G - Integritatea și imaginea medicului

(1) Medicul trebuie să fie model de comportament etico-profesional, contribuind la creșterea nivelului său profesional și moral, a autorității și prestigiului profesiei medicale pentru a merita stima și încrederea pacienților și a colaboratorilor.

(2) Medicul nu trebuie să se folosească de un mandat electiv, o funcție administrativă sau de alte autorități pentru a-și crește clientela.

(3) Medicul poate folosi numai titlul la care are dreptul, conform pregătirii sale profesionale.

(4) Informările privind serviciile medicale sunt acceptate, cu condiția să fie corecte, și se pot referi la:

a) sediul profesional, orele de funcționare, conducerea instituției medicale;

b) specialitatea și titlul medicului;

c) metodele de diagnostic și tratament folosite. Aceste informații trebuie să se refere numai la metode de diagnostic și tratament fundamentate științific și acceptate în lumea medicală. Nu trebuie să conțină informații eronate sau care ar putea induce pacienții în eroare;

d) tarifele percepute (aceste informații nu trebuie să inducă pacienților impresia că neapelarea la serviciile medicului respectiv le poate pune în pericol starea de sănătate fizică sau psihică).

(5) Medicul nu poate face reclamă unor medicamente sau bunuri medicale de consum. Menționarea denumirii unor medicamente sau bunuri medicale în cuprinsul unor articole, cărți, făcută în scop științific, nu se consideră reclamă.

(6) Medicul nu trebuie să facă propagandă în mediile nemedicale sau chiar medicale unor procedee de diagnostic ori tratament insuficient probat, fără să sublinieze și rezervele ce se impun.

(7) Este contrară eticii înțelegerea dintre doi medici, între medic și farmacist sau între medic și un cadru auxiliar pentru obținerea de avantaje materiale.

(8) Este interzisă medicului practician implicarea în distribuirea unor remedii, aparate sau produse medicamentoase autorizate ori neautorizate.

(9) Este interzisă practicarea de către medic a unor activități care dezonorează profesia medicală. Orice medic trebuie să se abțină, chiar în afara vieții profesionale, de la acte de natură să ducă la desconsiderarea acesteia.

(10) Medicul nu poate fi obligat să își exercite profesia în condiții ce ar putea compromite calitatea îngrijirilor medicale și a actelor sale profesionale, cu excepția urgențelor medico-chirurgicale vitale.

(11) Medicul nu poate propune sau aplica pacientului ca benefice ori lipsite de riscuri remedii sau procedee iluzorii ori insuficient probate. Orice practică neștiințifică este interzisă.

(12) Este interzisă acordarea de facilități, colaborarea sau sprijinirea oricărei persoane care practică ilegal medicina. Medicul are obligația de a sesiza existența unor astfel de situații colegiului teritorial al medicilor.

SECȚIUNEA H - Onorarii și atragerea bolnavilor

- (1) Este interzisă emiterea oricărui document medical care ar aduce pacientului un avantaj material nejustificat sau ilicit.
- (2) Este interzisă medicului practicarea concurenței neloiale, inclusiv prin practicarea unor tarife minimale, vădit disproportionale față de costul real al serviciului medical, în scopul atragerii clientelei. Este admis serviciul gratuit în scopuri filantropice, cu informarea colegiului teritorial al medicilor cel mai târziu la 3 zile după acordarea asistenței medicale.

SECȚIUNEA I - Respectarea drepturilor persoanei

- (1) Medicul trebuie să respecte dreptul persoanei în privința opțiunii libere asupra medicului său curant și chiar să faciliteze această posibilitate.
- (2) Un medic care este solicitat are obligația să examineze o persoană privată de libertate ori să dea îngrijiri în mediu carceral nu poate nici direct, nici indirect, fie și numai prin simpla prezență, să cauționeze sau să favorizeze atingerea integrității fizice ori psihice a vreunui deținut, inclusiv a demnității acestuia. Dacă medicul constată că persoana privată de libertate a suportat maltratări, are obligația să informeze autoritatea judiciară.

SECȚIUNEA J - Relația cu pacientul

- (1) Exercițarea profesiei medicale nu trebuie făcută impersonal, ci încercând stabilirea unei relații umane cu pacientul, pentru că, la nevoie, compasiunea din partea medicului să nu pară un act formal.
- (2) Este interzis ca medicul curant să întrețină relații sexuale cu pacienții săi sau să-i supună pe aceștia unor acte degradante pentru ființa umană.
- (3) Medicul trebuie să dea dovadă de diligență maximă în stabilirea diagnosticului, tratamentului adecvat și în evitarea complicațiilor previzibile la pacientul aflat în îngrijirea sa.
- (4) Prescripțiile medicale trebuie formulate cât mai clar, medicul asigurându-se că a fost înțeles complet de către bolnav și anturajul acestuia, mergând până la încercarea de a supraveghea executarea tratamentului.
- (5) Din momentul în care a răspuns unei solicitări, medicul este automat angajat moral să asigure bolnavului în cauză îngrijiri conștiincioase și devotate, inclusiv prin trimiterea pacientului la o unitate medicală sau la un specialist cu competențe superioare.
- (6) Medicul curant are obligația de a face toate demersurile medicale pentru a facilita pacientului său obținerea drepturilor sale ce decurg din starea de boală.
- (7) În caz de război, cataclisme, epidemii și atentate, medicul nu are dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente în conformitate cu legea.

SECȚIUNEA K - Informarea pacientului

- (1) Personalul medical trebuie să ofere pacientului, la cererea acestuia, informații depline și inteligibile despre starea sănătății sale, etapele tratamentului, riscurile și rezultatele scontate.
- (2) În cazul în care sunt întocmite documente medicale, persoana la care se referă documentul emis, trebuie informată cu privire la conținutul acestuia.
- (3) Maniera de prezentare a informației necesită o tentă de optimism, trebuie să inspire speranță și încredere, fără a omite importanța factorului psihic.
- (4) Personalul medical trebuie să respecte dreptul de decizie al pacientului, fără a-i impune convingerile personale și fără a exercita presiuni psihice asupra acestuia.
- (5) Cu cât actul medical preconizat este mai complex și mai riscant, cu atât informarea pacientului cu privire la riscurile și alternativele posibile trebuie să fie mai amplă.
- (6) Diagnosticul grav va fi adus la cunoștința pacientului cu prudență și tact, ținându-se cont de starea psihică a acestuia.
- (7) Diagnosticul va fi comunicat familiei doar cu consimțământul acestuia. În cazul în care medicul, după o consultare comună cu colegii săi sau cu alți specialiști (la necesitate) consideră că dezvoltarea

diagnosticului nefavorabil va afecta starea psihoafectivă a pacientului, cu inducerea unor pericole pentru starea sănătății lui, se va omite comunicarea deplină a acestuia. Diagnosticul real nu se va divulga nici în cazul când pacientul declară din start că nu dorește să afle adevărul. În asemenea caz, pot fi informați unii membrii ai familiei pacientului, conform indicațiilor acestuia.

SECȚIUNEA L - Confidențialitatea și secretul profesional

(1) Confidențialitatea este dreptul pacientului de a nu divulga informația referitoare la starea sănătății sale fizice și psihice, aspectele intime ale vieții personale.

(2) Secretul profesional este obligația personalului medical de a nu divulga unor terțe persoane informația cunoscută în cadrul activității sale profesionale fără acordul pacientului, cu excepția situațiilor când aceasta este solicitată de către organele judiciare sau prezintă pericol pentru sănătate, pentru persoane apartate sau pentru însuși pacientul.

(3) Divulgarea informației private în cazurile de excepție menționate trebuie să se facă cu precauție, fără a aduce prejudicii morale pacientului, cu maxim respect pentru demnitatea acestuia.

SECȚIUNEA M - Acordul pacientului informat

(1) Pentru orice intervenție medicală diagnostică sau terapeutică este necesar consimțământul informat al pacientului.

(2) Consimțământul pacientului va fi exprimat în condițiile legii.

(3) Consimțământul va fi dat după informarea pacientului asupra diagnosticului, prognosticului, alternativelor terapeutice, cu riscurile și beneficiile acestora.

(4) În situația pacienților minori, incompetenți sau care nu își pot exprima voința, consimțământul va aparține reprezentanților legali. Dacă medicul curant apreciază că decizia reprezentantului legal nu este în interesul pacientului, se constituie o comisie de arbitraj de specialitate pentru a evalua cazul și a lua decizia.

(5) În situații de urgență, când este pusă în pericol viața pacientului, iar acesta nu își poate exprima voința și rudele sau reprezentanții legali nu pot fi contactați, consimțământul este implicit, iar medicul va face tot ceea ce este posibil pentru salvarea pacientului, urmând ca informarea acestuia să se facă ulterior.

(6) Prognosticul grav va fi împărtășit pacientului cu prudență și tact, ținându-se cont de starea psihică a acestuia. Prognosticul va fi dezvăluit și familiei doar dacă pacientul consimte la aceasta. În cazul în care se consideră că dezvăluirea prognosticului infaust va dăuna pacientului sau atunci când acesta nu dorește să afle, prognosticul poate fi dezvăluit familiei.

SECȚIUNEA N - Eliberarea de documente

(1) Este interzisă eliberarea pentru bolnav a unor certificate de complezență sau a unor rapoarte tendențioase. Orice act medical va oglindi realitatea obiectivă.

(2) Medicul poate emite certificate, atestate și documente permise de lege, pe baza propriilor sale constatări și a examenelor necesare în acest scop. Este interzis ca informațiile medicale să fie prezentate deformat sau ascunse. Documentele medicale vor respecta forma prevăzută de lege. Documentele medicale nu trebuie să conțină mai multe date decât este necesar scopului pentru care acestea sunt întocmite și eliberate.

(3) Persoana la care se referă documentul medical emis are dreptul de a fi informată cu privire la conținutul acestuia.

SECȚIUNEA O - Îndatoriri față de public

(1) Medicul chemat într-o familie sau colectivitate trebuie să se îngrijească de respectarea regulilor de igienă și profilaxie. El va semna bolnavului și anturajului responsabilitatea ce revine acestora față de ei înșiși, dar și față de comunitate și colectivitate.

(2) Medicul are obligația morală de a aduce la cunoștința organelor competente orice situație de care află și care reprezintă un pericol pentru sănătatea publică.

SECȚIUNEA P - Relațiile medicului cu colegii și colaboratorii. Confraternitatea

- (1) Medicul va trebui să își trateze confrății așa cum ar dori el însuși să fie tratat de ei. În baza spiritului de corp, medicii își datorează asistență morală.
- (2) Schimbul de informații între medici privind pacienții trebuie să se facă obiectiv și în timp util, în așa fel încât asistența medicală a pacienților să fie optimă.
- (3) Dacă un medic are neînțelegeri cu un confrate, trebuie să prevaleze concilierea potrivit Statutului Colegiului Medicilor din România.
- (4) Este interzisă răspândirea de comentarii ce ar putea să prejudicieze reputația profesională a unui confrate. Medicii trebuie să ia apărarea unui confrate atacat pe nedrept.
- (5) Constituie încălcarea a regulilor etice blamarea și defăimarea colegilor (critica pregătirii sau activității lor medicale) în fața bolnavilor, aparținătorilor, a personalului sanitar etc., precum și orice expresie sau act capabil să zdruncine încrederea în medicul curant și autoritatea acestuia.
- (6) Atunci când un medic ia cunoștință despre greșeli etice sau profesionale care aduc atingere imaginii profesiei, comise de către un coleg, trebuie să ia atitudine cu tact, încercând să discute problema cu confratele în cauză. Dacă aceasta nu dă rezultate, medicul are obligația să discute cazul în cadrul Colegiului Medicilor din România, înainte de a se adresa autorităților competente.

SECȚIUNEA R - Consultul medical

- (1) Ori de câte ori medicul consideră necesar să ceară părerea unui coleg pentru elucidarea diagnosticului, formularea planului terapeutic sau a indicației unei intervenții, acesta va propune, de acord cu bolnavul sau aparținătorii lui și ținând cont de preferințele acestuia, un consult cu alți confrăți.
- (2) Consultul este organizat de medicul curant și este recomandabil ca medicii chemați pentru consult să examineze bolnavul în prezența medicului curant. Apoi medicii se retrag pentru a discuta cazul. După ce au căzut de acord, medicul curant comunică bolnavului sau aparținătorului rezultatul consultului. Dacă există divergențe de păreri, se va proceda, după caz, la completarea examinărilor, internarea în spital, lărgirea consultului prin invitarea altor specialiști etc.
- (3) În consultul medical se va păstra o atmosferă de stimă și respect reciproc, nu se va manifesta superioritate față de medicul curant. Discuția cazului și observațiile critice nu se vor face în fața bolnavului sau a altor persoane străine, chiar dacă este vorba de medici subordonați.
- (4) Un medic care a fost chemat pentru un consult nu trebuie să revadă ulterior pacientul din proprie inițiativă și fără aprobarea medicului curant.
- (5) În cazul colaborării mai multor medici pentru examinarea sau tratamentul aceluiași pacient, fiecare practician își asumă responsabilitatea personală. Este interzis transferul de sarcini și responsabilități privind indicațiile de investigații, prescrierea de medicamente sau concedii medicale către alți medici care nu au participat la consultul medical.
- (6) Dacă în urma unui consult avizul celor chemați diferă fundamental de cel al medicului curant, pacientul trebuie informat. Medicul curant este liber să se retragă dacă părerea medicilor chemați la consult prevalează în opinia pacientului sau a anturajului acestuia.
- (7) Pacientul aflat în tratamentul unui coleg poate fi asistat de orice confrate pentru probleme incidente urgente, cu informarea prealabilă sau ulterioară a medicului.
- (8) Dacă propunerea pentru un consult medical vine din partea pacientului sau a anturajului acestuia, medicul are obligația organizării modalității de consult. În cazul în care medicul curant nu este de acord, se poate retrage fără explicații. În urma consultului se va redacta un document semnat de participanți. Dacă documentul nu este redactat, se consideră că participanții la consult susțin punctul de vedere al medicului curant.

SECȚIUNEA Q - Raporturi cu alți profesioniști sanitari

- (1) Medicii vor avea raporturi bune, în interesul pacienților, cu ceilalți profesioniști din domeniul medical.

(2) Obligații față de Colegiul Medicilor din România. Medicii membri ai Colegiului Medicilor din România trebuie să susțină organizația din toate punctele de vedere.

(3) Medicul aflat în anchetă profesională este obligat să colaboreze cu persoanele desemnate de Colegiu și să furnizeze toate datele solicitate în vederea încheierii investigației în cel mult 14 zile de la solicitare.

IV.2. ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI

SECȚIUNEA A - Principii generale

(1) Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist sunt următoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea ori de câte ori este cazul cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e) adoptarea unui rol activ față de informarea și educația sanitară a publicului, precum și față de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicației și a altor flageluri;
- f) acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai înalte standarde de calitate posibile pe baza unui nivel înalt de competență științifică, aptitudini practice și performanțe profesionale, în concordanță cu progresele științelor și practicii farmaceutice;
- g) în exercitarea profesiei, farmaciștii trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- h) farmaciștii trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia de farmacist sau să submineze încrederea publică în aceasta.

(2) În situațiile în care în rezolvarea unei probleme alegerea soluției nu este prevăzută în normele legale, farmacistul trebuie să ia o decizie concordantă cu etica profesiei și să își asume responsabilitatea. Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat să își păstreze libertatea și independența profesională conform jurământului profesiei. Colegiul Farmaciștilor din România, alături de Asociația Națională a Farmaciștilor de Spital din România, garantează menținerea standardelor profesionale la cel mai înalt nivel posibil, în scopul ocrotirii sănătății publice, prin supravegherea respectării de către farmaciști a îndatoririlor profesionale și a eticii profesionale, precum și prin apărarea independenței, onoarei și demnității profesionale.

SECȚIUNEA B - Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a farmacistului

(1) Indiferent de sfera de activitate, farmacistul trebuie să aibă în centrul atenției sale binele pacientului și al publicului în general.

(2) Farmacistul este răspunzător pentru toate deciziile sale profesionale, indiferent de responsabilitățile asumate în exercitarea profesiei sale.

(3) Farmacistul, în timpul exercitării actului profesional, este obligat să respecte următoarele reguli:

- a) să își exercite profesia în conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevăzute de regulile de bună practică din domeniul său de activitate;
- b) să își îndeplinească îndatoririle profesionale cu competență, în termenele stabilite;
- c) să profeseze doar în acele posturi în care i se permite să își respecte îndatoririle esențiale ca farmacist, libertatea de decizie și independența profesională;
- d) să accepte acele posturi pentru care are competența și disponibilitatea necesare pentru a îndeplini cu succes îndatoririle profesionale. În acest sens trebuie să se informeze asupra specificului activității, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiei la standardele necesare;
- e) să își îndeplinească personal atribuțiile și la nevoie să delege o persoană competentă autorizată pentru îndeplinirea anumitor activități profesionale, asumându-și răspunderea;

- f) să informeze imediat o persoană responsabilă în cazul în care nu își poate îndeplini îndatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp măsuri de remediere;
 - g) să raporteze medicului prescriptor sau autorităților competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, în scopul optimizării tratamentelor;
 - h) să se abțină să critice sau să condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului care apelează la serviciile sale;
 - i) să acorde servicii în mod egal pentru toți pacienții, fără discriminare, în ordinea solicitării acestora, cu excepția situațiilor de urgență;
 - j) să se asigure că serviciile sale au fost percepute și înțelese corect de pacient, încurajându-l să participe activ la reușita tratamentului;
 - k) să nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care îi intră în atribuții, conform legii.
- (4) Farmacistul poate refuza acordarea unor servicii către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului.
- (5) Înainte de a-și asuma o funcție de conducere, farmacistul trebuie să se autoevalueze și să se asigure că este capabil să îndeplinească toate responsabilitățile acestei funcții.
- (6) În exercitarea funcției, farmacistul-șef are următoarele obligații:
- a) trebuie să se informeze asupra tuturor aspectelor și cerințelor legate de funcția pe care o îndeplinește;
 - b) trebuie să se asigure ca toți membrii personalului aflat în subordinea sa sunt informați asupra atribuțiilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească;
 - c) trebuie să transmită instrucțiunile clar pentru a împiedica orice risc de eroare; în măsura posibilităților, el va transmite în scris proceduri standard de operare;
 - d) se asigură ca membrii personalului aflat în subordinea sa își îndeplinesc atribuțiile în conformitate cu prevederile legale, dar și cu competența și aptitudinile personale;
 - e) trebuie să respecte independența profesională a farmaciștilor din subordine;
 - f) se asigură că echipamentele, localul și utilitățile de la locul de muncă sunt menținute la standardele acceptate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților profesionale;
 - g) se asigură că toate activitățile profesionale desfășurate sub controlul său, precum și cele exercitate de el personal sunt supuse asigurării de răspundere profesională;
 - h) se asigură că toate măsurile privind păstrarea confidențialității sunt efective;
 - i) are datoria să notifice colegiului pe raza căruia își desfășoară activitatea orice schimbare de interes profesional privind membrii personalului din subordinea sa ori funcția sa;
 - j) trebuie să accepte, în măsura posibilităților, elevi și studenți pentru îndeplinirea stagiului de practică în unitatea pe care o conduce.

SECȚIUNEA C - Competența profesională

- (1) Farmacistul trebuie să își asigure și să își mențină la un înalt nivel pregătirea profesională, prin actualizarea permanentă a cunoștințelor în aria sa profesională, în scopul îndeplinirii atribuțiilor cu competența necesară.
- (2) În vederea actualizării permanente a cunoștințelor profesionale, farmacistul este obligat:
- a) să își planifice și să participe la formele de pregătire profesională organizate sau acreditate de Colegiul Farmaciștilor din România;
 - b) să evalueze și să aplice în practica curentă cunoștințele actualizate permanent;
 - c) să ateste cu documente doveditoare pregătirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesională acceptate, atunci când acest lucru îi este solicitat de comisiile de specialitate ale colegiului teritorial la care este înregistrat.

SECȚIUNEA D - Confidențialitatea

- (1) Farmacistul are datoria de a respecta și proteja informația profesională.
- (2) Farmacistul trebuie să respecte și să protejeze confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienți, obținute în cursul activităților profesionale.
- (3) Informațiile pot fi dezvăluite în următoarele cazuri:
 - a) când pacientul și-a dat consimțământul scris;
 - b) când tutorele pacientului a consimțit în scris, dacă vârsta pacientului sau starea sa de sănătate nu permite aceasta;
 - c) când este necesar pentru a preveni afectări majore sau punerea în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;
 - d) stabilirea vinovăției în cazul săvârșirii unor infracțiuni, la solicitarea instanței de judecată;
 - e) în alte situații prevăzute de lege.
- (4) Farmacistul nu trebuie să dezvăluie, decât cu acordul scris al medicului prescriptor, nicio informație referitoare la practica prescrierii acestuia.
- (5) Farmacistul trebuie să protejeze informația profesională internă, respectând următoarele reguli:
 - a) să nu permită accesul terților la informații privind activitatea unității în care își desfășoară activitatea, decât cu acordul scris al angajatorului sau în alte situații prevăzute de lege;
 - b) să respecte cerințele legale de protecție a informațiilor privind acumularea și utilizarea acestora;
 - c) să asigure protecția informațiilor la operațiunile de stocare, transmitere, primire ori distrugere.

SECȚIUNEA E - Raporturi profesionale cu alți profesioniști din domeniul medico-sanitar și instituții

- (1) În exercitarea profesiei, farmacistul are datoria ca în interesul bolnavului și al pacientului în general să colaboreze cu toți confrății sai. În acest sens:
 - a) toți farmaciștii își acordă ajutor reciproc și consultanță pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
 - b) farmaciștii își rezolvă singuri litigiile, cu respectarea spiritului de colegialitate; dacă nu reușesc, fac apel la comisia de litigii a colegiului;
 - c) farmacistul trebuie să își trateze toți colaboratorii cu respect, bunavoință și colegialitate;
 - d) farmacistul trebuie să dovedească în orice împrejurare solidaritate față de colegii săi și loialitate față de corpul profesional și profesia de farmacist.
- (2) În interesul pacientului și al publicului în general, farmacistul trebuie să colaboreze cu medicul și cu alți membri ai echipei de sănătate. În acest sens:
 - a) farmacistul colaborează activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, în parametrii optimi și în interesul acestuia;
 - b) în colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abține de la orice înțelegere în scop material sau de altă natură care ar avea drept rezultat încălcarea dreptului pacientului;
 - c) farmacistul trebuie să se abțină de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnității și imaginii medicului sau altor membri ai profesiunilor sanitare, pentru a nu crea neîncredere pacientului.

SECȚIUNEA F - Concurența neloială

- (1) Farmacistul nu trebuie să utilizeze mijloacele concurenței neloiale în vederea obținerii unor avantaje materiale sau de altă natură.
- (2) Se consideră a fi practici neloiale, fără a fi limitative, următoarele activități:
 - a) atragerea pacienților prin oferirea de avantaje materiale sau reclamă mincinoasă;
 - b) folosirea de funcția deținută sau de mandatul încredințat în cadrul organelor de conducere pentru atragerea de pacienți.
- (3) Este sancționabilă denunțarea nejustificată și în scop concurențial a colegilor.

SECȚIUNEA G - Publicitatea

- (1) Orice informație furnizată publicului de către farmacist în legătură cu serviciile de sănătate oferite trebuie să fie corectă, decentă, legală și onestă.
- (2) Orice informație și material promoțional cu privire la serviciile profesionale trebuie să fie în concordanță cu rolul farmacistului în promovarea sănătății și să permită pacientului să decidă independent asupra solicitării serviciului respectiv.
- (3) În scopul promovării unor servicii proprii, farmaciștii trebuie să se abțină de la a defăima serviciile profesionale ale altor confrăți.
- (4) Farmacistul trebuie să se abțină de la orice procedee sau mijloace contrare demnității profesionale, care ar prejudicia dreptul pacientului de a-și alege singur farmacistul.
- (5) Pe tot timpul exercitării profesiei, farmacistul trebuie să se asigure că acțiunile de promovare a medicamentelor, în care este implicat sau care au loc în unitatea în care el lucrează, sunt în conformitate cu prevederile legale privind publicitatea medicamentelor.
- (6) Farmacistul se va asigura că promovarea medicamentelor nu implică obligarea pacientului de a cumpăra sau de a primi medicamente nedorite sau în exces, în locul celor dorite sau împreună cu acestea.

SECȚIUNEA H - Servicii farmaceutice de urgență

- (1) Pentru asigurarea continuității asistenței cu medicamente a populației, farmaciștii trebuie să furnizeze, în condițiile legii, servicii farmaceutice de urgență.
- (2) Farmacistul va utiliza toate cunoștințele sale profesionale pentru a veni în sprijinul pacientului;
- (3) Pentru a realiza în condiții bune serviciile farmaceutice de urgență, farmacistul este obligat să acorde primul ajutor, în limita competențelor sale, și să solicite intervenția serviciilor specializate, informând asupra măsurilor luate din proprie inițiativă.
- (4) În cazuri urgente, farmacistul trebuie să acorde asistență pacienților, dacă este solicitat, și în afara programului farmaciei.

SECȚIUNEA I - Incompatibilități

- (1) Se recunoaște ca activitate profesională activitatea desfășurată în mod legal de farmaciști în unul sau mai multe dintre domeniile următoare:
 - a) prepararea formelor farmaceutice ale medicamentelor;
 - b) fabricarea și controlul medicamentelor;
 - c) controlul medicamentelor într-un laborator pentru controlul medicamentelor;
 - d) depozitarea, conservarea și distribuția medicamentelor angro;
 - e) prepararea, controlul, depozitarea și distribuția medicamentelor în farmacii deschise publicului;
 - f) prepararea, controlul, depozitarea și eliberarea medicamentelor din farmaciile de spital;
 - g) acordarea de informații și consultanță privind medicamentele.
- (2) Farmacistul, în conformitate cu pregătirea sa universitară, este competent să exercite și alte activități profesionale, precum:
 - a) colaborare cu medicul pentru stabilirea și urmărirea terapiei pacientului;
 - b) farmacovigilență;
 - c) fabricarea, controlul, depozitarea, conservarea și distribuția produselor din plante, suplimentelor nutritive, produselor igienico-cosmetice, dispozitivelor medicale, medicamentelor de uz veterinar, substanțelor farmaceutice active și auxiliare;
 - d) analize în laboratoare de biochimie, toxicologie și igienă a mediului și alimentelor;
 - e) marketing și management farmaceutic;
 - f) activități didactice, cercetare sau administrație sanitară.
- (3) În toate activitățile prevăzute la alin. (1) farmacistul are deplină răspundere și drept de decizie.

- (4) Exercițarea profesiei de farmacist este incompatibilă cu:
- a) exercitarea concomitentă a profesiei de medic;
 - b) starea de sănătate fizică sau psihică necorespunzătoare pentru exercitarea profesiei de farmacist;
 - c) comerciant persoană fizică;
 - d) exercitarea unor activități contrare legii sau bunelor moravuri;
 - e) calitatea de lucrător comercial sau agent comercial;
 - f) angajat al altor unități decât cele care au ca obiect de activitate serviciile farmaceutice, cercetarea farmaceutică, producția ori distribuția de medicamente.
- (5) Dacă în termen de 15 zile de la notificarea făcută de Colegiul Farmaciștilor din România farmacistul aflat într-o situație de incompatibilitate nu renunță la activitatea incompatibilă cu profesia de farmacist, se suspendă de drept calitatea de membru al Colegiului Farmaciștilor din România și dreptul de exercitare a profesiei de farmacist.
- (6) Farmaciștii care ocupă funcții publice în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății, în cadrul autorităților de sănătate publică județene și a municipiului București, în cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și, respectiv, în cadrul caselor de asigurări de sănătate județene și a municipiului București pot desfășura în afara programului normal de lucru, în condițiile legii, activități profesionale, potrivit calificării pe care o dețin exclusiv în unități sanitare sau farmaceutice private.

SECȚIUNEA J - Dispoziții finale

- (1) Farmacistul răspunde disciplinar pentru nerespectarea legilor și regulamentelor profesionale, a Codului deontologic al farmacistului și a regulilor de bună practică profesională, a Statutului Colegiului Farmaciștilor din România, pentru nerespectarea deciziilor adoptate de organele de conducere ale Colegiului Farmaciștilor din România, precum și pentru orice fapte săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei sau ale Colegiului Farmaciștilor din România.
- (2) Orice comportament în exercitarea profesiei care încalcă principiile prezentului cod poate face obiectul unei reclamații privind încălcarea eticii profesionale de către farmacist.
- (3) Judecarea cazurilor de abateri de la prezentul cod se soluționează, conform legii și Statutului Colegiului Farmaciștilor din România, de comisia de disciplină competentă.
- (4) În aplicarea procedurii disciplinare, instanțele Colegiului Farmaciștilor din România trebuie să judece cauzele disciplinare ținând cont de circumstanțele în care s-a petrecut fapta.

IV.3 ETICA ȘI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI

- (1) Exercițarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică se realizează cu respectarea principiilor cuprinse în Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, precum și în HG nr. 788/2005 privind aplicarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, dar și a principiilor și standardelor prezentate în continuare.

SECȚIUNEA A – Principiul respectării drepturilor și demnității oricărei persoane

- (1) Psihologii vor avea permanent în atenție faptul că orice persoană are dreptul să-i fie apreciată valoarea înăscută de ființă umană și această valoare nu este sporită sau diminuată de cultură, naționalitate, etnie, culoare sau rasă, religie, sex sau orientare sexuală, statut marital, abilități fizice sau intelectuale, vârstă, statut socio-economic sau orice altă caracteristică personală, condiție sau statut. Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor reguli:

- a) psihologii își desfășoară activitatea, manifestând respect față de trăirile, experiențele, cunoștințele, valorile, ideile, opiniile și opțiunile celorlalți;
- b) psihologii nu se angajează public în prejudicierea imaginii celorlalți și nu vor manifesta înechitate pe criterii de cultură, naționalitate, etnie, rasă, religie, sex, orientare sexuală și nici nu se angajează în remarci sau comportamente ce aduc prejudicii demnității celorlalți;
- c) psihologii evită ori refuză să participe la activități și practici ce nu respectă drepturile legale, civile, ori morale ale celorlalți;
- d) psihologii vor refuza să consilieze, să educe ori să furnizeze informații oricărei persoane care, după opinia lor, va utiliza cunoștințele și îndemânarea dobândită pentru a viola drepturile fundamentale ale omului;
- e) psihologii respectă drepturile celor care beneficiază de servicii psihologice;
- f) psihologii se vor asigura ca, sub nici o formă, consimțământul informat al clientului/participantului nu este dat în condiții de coerciție sau sub presiune;
- g) psihologii vor avea grijă ca, în furnizarea de servicii psihologice ori în activitatea de cercetare să nu violeze spațiul privat personal sau cultural al clientului/subiectului, fără o permisiune clară să facă acest lucru.

SECȚIUNEA B - Principiul responsabilității profesionale și sociale

- (1) Psihologii manifestă o maximă responsabilitate pentru starea de bine a oricărui individ, a familiei, grupului ori comunității față de care își exercită rolul de psihologi. Această preocupare include atât pe cei direct cât și pe cei indirect implicați în activitățile lor, prioritate având cei direct implicați.
- (2) Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor reguli:
 - a) psihologii vor proteja și promova starea de bine evitând provocarea de daune clienților, studenților, participanților la cercetare, colegilor de profesie și a celorlalți;
 - b) psihologii vor respecta dreptul persoanei de a sista, fără nici o justificare, participarea sa la serviciul furnizat, în calitate de client, sau la activități de cercetare științifică, în calitate de subiect;
 - c) psihologii vor contribui la dezvoltarea psihologiei ca știință și a societății în general, prin cercetarea liberă și prin exprimarea liberă a cunoștințelor și ideilor, excepție făcând activitățile ce intră în conflict cu prevederile prezentului Cod;
 - d) psihologii vor susține cu responsabilitate rolul psihologiei ca profesie, în fața societății și vor promova și menține cele mai înalte standarde de calitate;

SECȚIUNEA C - Principiul integrității profesionale

- (1) Psihologii vor căuta să manifeste cel mai înalt grad de integritate morală și profesională în toate relațiile lor. Este de datoria psihologului să prezinte onest pregătirea și calificările sale oriunde se află în relații profesionale și de asemenea să nu permită sau să tolereze practicile incorecte și discriminatorii.
- (2) Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor reguli:
 - a) psihologii vor prezenta într-o manieră onestă domeniile de specialitate în care sunt atestați, competențele, afilierea și experiența profesională, nefiind acceptate nici un fel de distorsiuni, omisiuni sau false prezentări în acest sens;
 - b) psihologii nu practică, îngaduie, instigă, consimt sau facilitează, nici o formă de discriminare;
 - c) psihologii vor onora angajamentele asumate prin orice tip de contract sau convenție;
 - d) psihologii vor promova acuratețea, obiectivitatea, onestitatea și buna-credință în activitățile lor profesionale. În aceste activități psihologii nu vor fura, înșela, și nu se vor angaja în fraudă, eludări, subterfugii sau denaturări intenționate ale faptelor;

- e) psihologii vor evita orice imixtiuni care afectează calitatea actului profesional, fie ca e vorba de interese personale, politice, de afaceri sau de alt tip;
- f) psihologii vor evita să ofere recompense exagerate pentru a motiva un individ sau un grup să participe într-o activitate care implică riscuri majore și previzibile;
- g) psihologii vor evita relațiile multiple (cu clienții, subiecții, angajați) și alte situații care pot prezenta un conflict de interese sau care pot reduce capacitatea lor de a fi obiectivi și imparțiali;
- h) psihologii vor evita să participe la activități care pot cauza daune imaginii psihologilor sau psihologiei ca profesie;
- i) psihologii vor fi reflexivi, deschiși și conștienți de limitele lor personale și profesionale;
- j) psihologii nu vor contribui, fie singuri, fie în colaborare cu alții, la nici un fel de practici care pot viola libertatea individuală sau integritatea fizică sau psihologică a oricărei persoane.

SECȚIUNEA D - Standarde etice generale

- (1) Cunoașterea competențelor: Psihologii au obligația să-și cunoască foarte bine limitele de competență în oferirea de servicii psihologice.
- (2) Servicii psihologice în acord cu competența: Psihologii se vor angaja numai în acele activități profesionale pentru care au competențele și atestarea necesare.
- (3) Prezentarea onestă a competenței: Psihologii nu vor prezenta fals limitele competenței lor și nu vor prezenta pregătirea sau formarea lor într-un mod care să le favorizeze nemeritat poziția sau imaginea publică, indiferent de tipul de activitate profesională desfășurată.
- (4) Consultarea în caz de limită a competenței: În exercitarea profesiei, atunci când psihologii constată că ajung într-un impas profesional, prin depășirea limitele de competență, vor consulta colegii sau supervisorul.
- (5) Servicii psihologice în afara competenței: În cazul în care pentru un tip de serviciu psihologic solicitat nu există standarde generale recunoscute, nici programe de formare profesională, nici specialiști atestați și disponibili în acel domeniu și totuși psihologii sunt solicitați, aceștia vor depune toate eforturile pentru obținerea unui standard minimal de competență având permanent grijă să protejeze clienții și pe toți cei implicați pentru a nu produce acestora daune sub o formă sau alta. În acest caz serviciul va continua până când solicitarea încetează sau până când un specialist cu competență recunoscută pentru acel tip de serviciu devine disponibil.
- (6) Pregătirea continuă: Psihologii au obligația să depună permanent un efort de menținere și dezvoltare a competențelor lor prin informare permanentă, programe de formare profesională de specialitate, consultări cu ceilalți specialiști din domeniu ori prin cercetări care să conducă spre creșterea competenței profesionale.
- (7) Obiectivitatea: Psihologii au obligația de a fi conștienți de limitele procedurilor folosite, indiferent de tipul de activitate. Psihologii vor avea grijă ca furnizarea serviciilor, cercetarea științifică, prezentarea rezultatelor și a concluziilor să fie făcută cu maximă obiectivitate, evitând orice tendință de prezentare parțială sau cu tentă subiectivă.
- (8) Afectarea competenței: Atunci când psihologii realizează că din motive de sănătate ori din cauza unor probleme personale nu mai pot să ofere în condiții de competență o anumită activitate profesională, aceștia vor decide dacă trebuie să-și limiteze, suspende sau să încheie respectiva activitate profesională.

SECȚIUNEA E - Standarde cu privire la relațiile umane

- (1) Respect și preocupare: În relațiile lor profesionale, psihologii vor manifesta preocupare față de

clienți, căutând să nu producă acestora daune sau suferință, iar dacă acestea sunt inevitabile le vor minimiza pe cât posibil.

(2) Evitarea hărțuirii: Psihologii nu se vor angaja într-o formă sau alta de hărțuire fie că aceasta este sexuală, emoțională, verbală sau nonverbală.

(3) Evitarea abuzului: Psihologii nu se vor angaja în comportamente de defăimare sau de abuz (fizic, sexual, emoțional, verbal sau spiritual) față de persoanele cu care vin în contact în timpul activității lor profesionale.

(4) Evitarea relației multiple: Psihologii vor evita pe cât posibil relațiile multiple, adică relațiile în care psihologii îndeplinesc simultan mai multe roluri într-un context profesional.

(5) Consimțământul în caz de relații cu terți: Psihologii vor clarifica natura relațiilor multiple pentru toate părțile implicate înainte de obținerea consimțământului, fie că oferă servicii psihologice ori conduc cercetări cu indivizi, familii, grupuri ori comunități la cererea sau pentru a fi utilizate de către terți. A treia parte poate fi școala, instanța judecătorească, diverse agenții guvernamentale, companii de asigurări, poliția ori anumite instituții de finanțare, etc.

(6) Nonexploatarea: Psihologii nu vor exploata și nu vor profita, sub nici o formă, de persoanele față de care, prin profesie sau poziție, manifestă un ascendent de autoritate (clienți, angajați). Orice formă de exploatare sau abuz de autoritate fiind strict interzisă.

(7) Participarea activă la decizii: Psihologii vor încuraja participarea activă la deciziile care îi afectează direct, respectând dorințele justificate și valorificând opiniile acestora, ori de câte ori este posibil.

(8) Neintrarea în rol: Psihologii se vor abține de la intrarea într-un rol profesional atunci când din motive de ordin personal, științific, legal, profesional, financiar:

a) poate fi afectată obiectivitatea, competența sau eficiența activității lor profesionale;

b) față de clienți/subiecți există riscul exploatării sau producerii unor daune.

(9) Urgentarea consimțământului: Înainte de începerea oricărui tip de serviciu psihologic (evaluare, terapie, consiliere, etc.) psihologii vor obține consimțământul informat din partea tuturor persoanelor independente sau parțial dependente implicate, excepție făcând circumstanțele în care există nevoi urgente (de ex. tentative sau acțiuni suicidare). În astfel de circumstanțe, psihologii vor continua să acționeze, cu asentimentul persoanei, dar vor căuta să obțină cât se poate de repede consimțământul informat.

(10) Asigurarea consimțământului: Psihologii se vor asigura ca în procesul de obținere a consimțământului informat următoarele puncte au fost înțelese: scopul și natura activității; responsabilitățile mutuale; beneficiile și riscurile; alternativele; circumstanțele unei încetări a acțiunii; opțiunea de a refuza sau de a se retrage în orice moment, fără a suferi vreun prejudiciu; perioada de timp în care e valabil consimțământul; modul în care se poate retrage consimțământul dacă se dorește acest lucru.

(11) Delegarea de consimțământ: În cazul în care, persoana care urmează să beneficieze de un serviciu psihologic este în imposibilitatea de a-și da consimțământul, se acceptă obținerea acestuia de la o persoană apropiată acesteia care poate să-i apere interesele în mod legal sau de la o persoană autorizată care, conform legii, este în măsură să o reprezinte.

(12) Continuitatea serviciului: dacă din motive de boală sau datorită unor evenimente survenite în viața psihologului acesta nu mai poate continua oferirea serviciului în bune condiții, va depune toate eforturile pentru a se asigura de continuitatea serviciului oferit, îndrumând clientul spre un coleg de profesie cu competența necesară și pe cât posibil cu consimțământul clientului.

(13) Dreptul la opoziție: cu excepția cazurilor de forță majoră, de urgență (perturbări ale funcționării psihice, în termenii pericolului iminent, care necesită intervenție imediată), psihologul acționează respectând dreptul pacientului de a refuza sau a sista serviciul psihologic.

SECȚIUNEA F - Standarde de confidențialitate

- (1) Întreruperea serviciului din motive de confidențialitate: atunci când din motive bine întemeiate, psihologul nu mai poate păstra confidențialitatea, acesta va înceta să mai ofere serviciul respectiv.
- (2) Protejarea confidențialității: divulgarea, de către psihologi, a unor informații care le-au fost încredințate sau de care au luat cunoștință în virtutea profesiei, este interzisă, excepție făcând situațiile prevăzute de lege.
- (3) Limitele confidențialității: înainte de primirea consimțământului psihologul va informa clientul cu privire la limitele confidențialității și condițiile în care acesta poate fi încălcată, precum și asupra posibilei utilizări a informațiilor rezultate în urma activității sale.
- (4) Dezvăluirea de informații: psihologii pot împărtăși informațiile confidențiale cu alții numai cu consimțământul celor vizați ori de o așa manieră încât cei vizați să nu poată fi identificați, excepție făcând situațiile justificate de lege sau în circumstanțe de iminentă sau posibilă vătămare fizică.
- (5) Confidențialitatea de colaborare: în cazul în care cu același client lucrează doi psihologi în același timp, aceștia vor colabora pe cât posibil, fără restricții de confidențialitate, excepție făcând situația în care există o opoziție clară din partea pacientului în acest sens.
- (6) Utilizarea informațiilor: rezultatele, documentările și notițele psihologului pot fi folosite numai într-o formulă care păstrează cu rigurozitate anonimatul.
- (7) Confidențialitatea față de terți: în cazul în care există terți implicați în activitatea profesională a psihologului, acesta va clarifica cu părțile implicate limitele confidențialității, condițiile de păstrare a confidențialității și nu va da curs nici unei solicitări, venite de la o terță parte în dezvăluirea de informații confidențiale, decât în condițiile respectării legii și limitelor confidențialității.

SECȚIUNEA G - Standarde de conduită colegială

- (1) Conduita colegială: psihologii vor manifesta față de colegii lor de profesie, onestitate, corectitudine și solidaritate, conduitele lor fiind în acord cu standardele profesionale.
- (2) Respect: psihologii vor manifesta respect față de colegii lor de profesie și nu vor exprima critici nefondate și etichetări la adresa activității lor profesionale.
- (3) Evitarea denigrării: psihologii nu vor acționa, sub nici o formă, în manieră denigratoare la adresa colegilor de profesie și nu vor împiedica clienții să beneficieze de serviciile lor, dacă nu există un motiv serios și cu implicații etice în acest sens.
- (4) Responsabilitatea profesională: atunci când există o intenție justificată de încetare a serviciului psihologic oferit clientului și de îndrumare a acestuia spre un alt coleg de profesie, psihologii vor menține un contact suportiv și responsabil față de clienți până când acel coleg își asumă continuarea serviciului în cauză.
- (5) Sprijinul colegial: psihologii vor căuta să sprijine pe cât posibil eforturile profesionale ale colegilor în limita disponibilităților participative și a timpului disponibil.
- (6) Concurența neloială: psihologii nu vor practica concurență neloială. Sunt interzise și se consideră concurență neloială următoarele: tentativa sau acțiunea de atragere sau deturnare de clienți, prin denigrarea sau discreditarea altui psiholog; folosirea unei funcții publice pe care psihologul o deține în

scopul atragerii de clienți în interes propriu; furnizarea de date false privind competența și/sau atestarea profesională în scopul de a-l induce în eroare pe beneficiar.

SECȚIUNEA H - Standarde de înregistrare, prelucrare și păstrare a datelor

- (1) Obținerea permisiunii: psihologii trebuie să obțină permisiunea clienților/subiecților sau a reprezentanților lor legali înainte de a efectua înregistrări audio, video sau scrise în timpul furnizării serviciilor sau în cercetare.
- (2) Păstrarea datelor: psihologii vor colecta numai acele date care sunt relevante pentru serviciul oferit și vor lua toate măsurile pentru a proteja aceste informații.
- (3) Protejarea datelor: psihologii au datoria să arhiveze în condiții de siguranță datele și informațiile obținute în exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, conform reglementărilor în vigoare.
- (4) Distrugerea datelor: la expirarea termenului de păstrare, dacă psihologul renunță la practica sa profesională prin intermediul căreia a realizat acele înregistrări sau dacă acesta se pensionează, va căuta să distrugă înregistrările respective. Înregistrările pot fi plasate către un alt psiholog numai cu consimțământul celor implicați, obținut în prealabil, pentru acele înregistrări. În situația suspendării sau încetării dreptului de liberă practică datele vor fi distruse, dacă nu se impune transferarea lor.

SECȚIUNEA I - Terapie și consiliere

- (1) Informarea clientului: în obținerea consimțământului informat din partea clienților, psihologii vor informa în prealabil clientul cu privire la forma de terapie utilizată, metodele folosite, riscuri, alternative, limitele confidențialității, implicarea unor terți, onorarii și vor da curs oricărei alte cereri de informare solicitată de pacient în acest sens. Dacă terapeuta se află încă în supervizare, dar poate desfășura în mod legal și profesional activitatea terapeutică pentru care se află în supervizare, va aduce la cunoștința pacientului acest lucru cât mai curând posibil.
- (2) Consimțământul pentru dezvaluire: în cazul ședințelor de terapie sau consiliere, înregistrările pot fi transferate și spre cei care preiau clienții respectivi, putând avea acces la acestea atât colegii de profesie cât și supervizații ce se afla într-un proces de formare terapeutică, dar numai cu consimțământul dat în prealabil de cei vizați în acele înregistrări.
- (3) Intimitatea relației profesionale: pacienții vor beneficia de servicii de consultanță, consiliere sau terapie din partea psihologilor fără prezența unor terți, aceasta fiind permisă numai dacă există un acord în acest sens, atât din partea pacientului cât și din partea psihologului.
- (4) Terapie cu parteneri sexuali: psihologii nu vor accepta în terapie persoane cu care au avut relații de intimitate sexuală.
- (5) Relația sexuală cu foștii clienți: psihologii nu se vor angaja sub nici o formă în relații de intimitate sexuală cu foștii clienți pentru o perioadă de cel puțin 2 ani de la încheierea terapiei sau a oricărei relații profesionale subsecvente.
- (6) Încheierea terapiei din lipsă de beneficii: psihologii vor încheia orice formă de terapie cu clienții lor dacă există evidențe clare că aceștia nu mai au nici un beneficiu prin continuarea terapiei sau în cazul în care continuarea acesteia poate produce daune clienților.
- (7) Întreruperea și continuarea terapiei: dacă din motive de boală sau de indisponibilitate a psihologului terapia trebuie întreruptă pentru o perioadă mai lungă de timp, atunci psihologul va căuta să-i ofere pacientului o posibilitate de continuare a terapiei cu un alt coleg psiholog care are disponibilitatea și competența necesară continuării terapiei și care va putea fi informat cu privire la stadiul în care se afla terapia, cu consimțământul clientului.

(8) Continuarea terapiei cu un alt terapeut: psihologul care preia un pacient, de la un coleg care din motive justificate nu mai poate continua actul terapeutic, va examina cu atenție conținutul demersului, potențialul de risc, beneficiile, iar dacă e nevoie poate consulta pe cei ce au fost implicați în procesul terapeutic și abia apoi va decide modalitățile de continuare a terapiei.

SECȚIUNEA J - Evaluare și diagnoză

(1) Prezentarea caracteristicilor psihologice: psihologii vor oferi informații despre caracteristicile psihologice ale indivizilor numai după ce au realizat o evaluare adecvată, care să susțină științific și metodologic afirmațiile și concluziile lor, indiferent dacă e vorba de recomandări, rapoarte sau evaluări, precizând limitele afirmațiilor, concluziilor și recomandărilor lor. Dacă psihologii realizează că (re)examinarea individului nu este justificată sau necesară, atunci aceștia vor explica această opțiune, precizând sursele și documentele care stau la baza acestor concluzii.

(2) Consimțământul pentru evaluare/diagnoză: psihologii vor obține consimțământul informat pentru serviciile de evaluare cu excepția cazului în care:

- a) acestea sunt cerute de lege sau de reglementările în vigoare;
- b) testarea este o activitate educațională, instituțională sau organizațională prevăzută de reglementări interne;
- c) consimțământul informat include explicarea naturii și scopului de evaluare, costurile, implicarea unei a treia părți, limitele de confidențialitate și ocazii pentru cel evaluat de a formula întrebări și de a primi răspunsuri.

(3) Psihologii vor informa persoanele fără capacitate deplină de a-și da consimțământul și persoanele pentru care testarea este cerută de reglementările legislative, cu privire la natura și scopul serviciilor de evaluare propuse, folosind un limbaj ușor de înțeles pentru persoana care urmează să fie evaluată.

(4) Psihologii care folosesc serviciile unui traducător vor cere consimțământul pacientului pentru a folosi serviciile acelui traducător, se vor asigura că se va menține confidențialitatea rezultatelor, securitatea instrumentelor, inclusiv a documentelor de evaluare/diagnoză.

(5) Datele de evaluare/diagnoză: datele obținute pot fi scoruri brute și standardizate, răspunsurile pacientului la stimuli sau la întrebările la test, notele, înregistrările și consemnările psihologului, declarațiile și comportamentul clientului în timpul unei examinări.

(6) Psihologii vor oferi datele obținute, sub formă de rezultate clientului și, dacă e cazul, unor terți numai cu consimțământul clientului, sau fără acordul acestuia în situațiile prevăzute de reglementările în vigoare.

(7) Psihologii vor evita să facă publice datele obținute, cu excepția situațiilor prevăzute de reglementările în vigoare, protejând clientul de orice formă de exploatare, abuz și prevenind devalorizarea datelor de evaluare/diagnoză. Datele de evaluare/diagnoză reprezintă proprietate a psihologului sau instituției care realizează evaluarea/diagnoza și vor putea fi administrate și utilizate doar de către psihologi calificați în folosirea acestor instrumente.

(8) Interpretarea rezultatelor: în interpretarea rezultatelor evaluării, fiind incluse aici și interpretările computerizate, psihologii vor lua în considerare scopul evaluării, precum și numeroși alți factori, abilitățile de testare și caracteristicile persoanei evaluate (caracteristici situaționale, personale, lingvistice și culturale) care pot afecta judecățile psihologilor sau care pot reduce acuratețea interpretărilor.

(9) Calificarea în testare: psihologii nu vor promova/încuraja folosirea tehnicilor de evaluare psihologică de către persoane necalificate și neautorizate, decât în cadrul unei formări în care există o supervizare adecvată.

(10) Actualitatea evaluării: psihologii nu își vor baza deciziile sau recomandările pe teste depășite/învechite, pe date care nu mai sunt folositoare pentru scopul curent sau care nu corespund normelor de avizare ale metodelor și tehnicilor de evaluare stabilite de organismele competente.

(11) Prezentarea rezultatelor pentru cei evaluați: indiferent dacă cotarea și interpretarea sunt făcute de psihologi, angajați ai acestora sau asistenți sau prin modalități automate/computerizate, psihologii vor oferi persoanei evaluate sau reprezentantului acesteia explicațiile necesare înțelegerii rezultatelor, excepție făcând situațiile în care natura relației împiedică acest lucru (situații de evaluare organizațională, preangajare și evaluări prevăzute de reglementările în vigoare), acest fapt fiind adus la cunoștința persoanei evaluate înaintea începerii evaluării.

(12) Materialele: materialele de evaluare/diagnoză cuprind manualul instrumentului, instrumentul propriu-zis, protocoale, întrebările sau stimulii utilizați, alte fișe sau formulare necesare și nu include datele de evaluare/diagnoză. Psihologii vor menține integritatea și securitatea materialelor testului și a altor metode de evaluare prin neînstrăinarea lor către persoane care nu au competența necesară, respectând dreptul de proprietate intelectuală prevăzut de lege și obligațiile de tip contractual privind utilizarea instrumentului.

IV.4 ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI SOCIAL

SECȚIUNEA A - Dispoziții generale

Codul deontologic al profesiei de asistent social, denumit în continuare cod, stabilește normele obligatorii de conduită profesională a asistenților sociali, respectiv a membrilor Colegiului Național al Asistenților Sociali din România, denumit în continuare Colegiu.

(2) Codul are ca scop reglementarea principiilor și regulilor de conduită a asistenților sociali pentru a preveni apariția unor situații care ar putea afecta reputația și buna practică a acestora, dezvoltarea și consolidarea Colegiului, precum și imaginea corpului profesional al asistenților sociali în general.

(3) Codul reglementează relațiile profesionale ale asistenților sociali și stabilește standardele de conduită a acestora în relațiile cu beneficiarii, membrii corpului profesional, precum și cu alte categorii de profesioniști.

(4) Respectarea întocmai a prevederilor prezentului cod constituie o obligație profesională pentru fiecare asistent social.

(5) Desfășurarea activităților de asistență socială se va realiza numai în condițiile prezentului cod și ale legislației în vigoare.

(6) Colegiul poate acționa pentru tragerea la răspundere disciplinară a asistenților sociali care încalcă normele imperative privind cadrul legal al exercitării profesiei de asistent social, precum și pentru tragerea la răspundere penală, civilă, administrativă sau de altă natură, după caz.

(7) Colegiul poate sesiza organele în drept cu privire la practicarea profesiei de asistent social de către o persoană care nu a obținut titlul profesional de asistent social, în condițiile legii.

SECȚIUNEA B - Principii generale profesionale

(1) Asistentul social are obligația de a-și exercita profesia potrivit prevederilor legale în vigoare privind exercitarea profesiei de asistent social, precum și ale normelor profesionale specifice din domeniul asistenței sociale.

(2) Asistentul social este obligat să promoveze și să respecte valorile profesiei, metodologia exercitării profesiei, precum și ghidurile de bună practică în domeniu, aprobate de Colegiu, asigurând în acest mod realizarea calității actului profesional.

(3) Asistentul social trebuie să își îmbogățească permanent cunoștințele profesionale și să caute în mod consecvent să își ridice standardele de calitate ale exercitării profesiei, precum și în domeniul cercetării,

semnalând autorității profesionale practicile ilicite în domeniu, precum și pe cele care încalcă dispozițiile prezentului cod.

SECȚIUNEA C - Independența profesională și responsabilitatea asistentului social

(1) Asistentul social își desfășoară activitatea pe baza principiului independenței profesionale, care îi conferă dreptul de inițiativă și decizie în exercitarea actului profesional, cu asumarea deplină a răspunderii pentru calitatea acestuia.

(2) Independența asistentului social nu poate prejudicia în niciun fel interesele beneficiarului serviciului profesional.

(3) Asistentul social pledează pentru condiții de viață care să conducă la satisfacerea nevoilor umane de bază și promovează valorile sociale, economice, politice și culturale, compatibile cu principiile justiției sociale.

(4) Asistentul social este obligat să își exercite profesiunea cu responsabilitate, în conformitate cu competențele corespunzătoare treptelor de competență profesională dobândite.

(5) Actul profesional al asistentului social se exercită în mod obligatoriu olograf, cu precizarea numelui, prenumelui și codului alocat din Registrul Național al Asistenților Sociali, Partea I, precum și prin aplicarea parafei profesionale individuale.

(6) Asistentul social prestează numai categoriile de servicii de asistență socială specifice tipului de intervenție și beneficiarului serviciilor, potrivit ghidurilor de bună practică în domeniul asistenței sociale, precum și normelor metodologice privind exercitarea profesiei de asistent social, aprobate de Colegiu, în condițiile legii.

(7) Pentru serviciile de asistență socială prestate în relațiile contractuale stabilite cu beneficiarul acestora, asistentul social, indiferent de forma de exercitare a profesiei, beneficiază de un salariu sau onorariu negociat în mod liber cu beneficiarii serviciilor prestate sau cu furnizorii de servicii de asistență socială ori cu altă entitate angajatoare în cadrul căreia activează, după caz.

(8) Asistentul social are următoarele responsabilități sociale:

a) să pledeze pentru îmbunătățirea condițiilor sociale în vederea satisfacerii nevoilor umane de bază și promovării justiției sociale;

b) să acționeze pentru a facilita accesul la servicii specifice și posibilitatea de a alege pentru persoanele vulnerabile, dezavantajate sau aflate în dificultate;

c) să promoveze condițiile care încurajează respectarea diversității sociale și culturale;

d) să promoveze politicile și practicile care încurajează conștientizarea și respectarea diversității umane;

e) să faciliteze și să informeze publicul în legătură cu participarea la viața comunitară și schimbările sociale care intervin;

f) să asigure servicii profesionale în situații de urgență, în condițiile legii și ale normelor privind exercitarea profesiei de asistent social;

g) să recunoască importanța fundamentală a relațiilor interumane și să le promoveze în practica profesională, încurajând relațiile dintre persoane cu scopul de a promova, reface, menține și/sau îmbunătăți calitatea vieții;

h) să se asigure de respectarea drepturilor fundamentale ale omului și de aplicarea legislației internaționale la care România a aderat.

(2) Asistentul social tratează toate cazurile date spre asistare, în funcție de concluziile evaluării riscului, nevoilor și resurselor.

(9) Asistentul social va trata cu prioritate cazurile minorilor aflați în dificultate, fiind activat în mod automat principiul interesului superior al acestora, în condițiile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, în acest sens având obligația de a se autosesiza.

(10) Asistenții sociali vor avea în vedere întotdeauna că propriul lor comportament reprezintă un model pentru membrii comunității, acționând în consecință.

SECȚIUNEA D - Obligații față de profesia de asistent social

- (1) Asistentul social contribuie la promovarea profesiei de asistent social, precum și la susținerea spiritului de breaslă.
- (2) În vederea asigurării standardelor de integritate profesională, asistentul social este obligat:
 - a) să promoveze și să mențină standardele de calitate în practica profesională;
 - b) să promoveze și să dezvolte valorile și etica profesională, baza de cunoștințe și misiunea profesiei de asistent social;
 - c) să protejeze integritatea profesională a asistenților sociali prin conferințe, studii, cercetare, analiză, activități de predare, consultanță, expuneri în cadrul comunităților, prin participarea activă în cadrul organizației profesionale, precum și prin alte acțiuni de eficientizare a activității profesionale.
- (3) În spiritul promovării demnității profesiei, asistentul social se va preocupa permanent ca partenerii, asociații și/sau angajații săi să nu lezeze drepturile persoanelor cu care interacționează în actul profesional, să nu diminueze încrederea publică în profesionalismul, onestitatea și responsabilitatea membrilor Colegiului, precum și pentru a preveni și elimina practicarea ilegală a profesiei de asistent social, sesizând în acest sens Colegiul.

SECȚIUNEA E - Obligații față de beneficiari

- (1) Relațiile asistentului social cu beneficiarii serviciilor sale profesionale se bazează pe onestitate și confidențialitate, asistentul social având obligația de a informa beneficiarii asupra problemelor specifice și cheltuielilor probabile pe care le implică prestarea serviciilor de asistență socială.
- (2) Asistentul social are obligația de a informa beneficiarul - persoană fizică sau persoană juridică - în timp util asupra oricăror modificări intervenite în legătură cu prestația sa, care ar putea influența calitatea, costurile sau termenele de prestare a serviciilor.
- (3) Asistentul social întreprinde toate măsurile care să îi permită întreruperea, la nevoie, a relațiilor contractuale cu acei beneficiari sau cu acei angajatori care, prin cerințele sau atitudinea lor pe parcursul desfășurării activităților contractate, generează situații incompatibile.
- (4) Respectarea principiului autodeterminării obligă asistentul social să nu decidă în numele beneficiarului.
- (5) Asistentul social sprijină beneficiarii pentru identificarea și dezvoltarea resurselor în vederea alegerii celei mai bune opțiuni și acordă toată atenția necesară intereselor celorlalte părți implicate în activitatea de asistență socială.
- (6) Asistentul social poate limita drepturile beneficiarilor la autodeterminare atunci când acesta consideră că acțiunile prezente și/sau viitoare ale beneficiarilor prezintă un risc pentru ei înșiși și/sau pentru alte persoane.
- (7) Asistentul social va furniza serviciile de asistență socială beneficiarilor numai în contextul unei relații profesionale contractuale și al consimțământului informat al beneficiarului, după caz.
- (8) În cazul în care beneficiarii serviciilor de asistență socială nu au capacitatea de a-și exprima în scris consimțământul sau de a contracta, asistentul social trebuie să protejeze interesele beneficiarului serviciului său, urmărind obținerea consimțământului scris al reprezentantului legal al acestuia, după caz.
- (9) Asistentul social utilizează un limbaj clar și adecvat pentru a informa beneficiarii serviciilor de asistență socială despre scopul, riscurile și limitele serviciilor, costurile legate de serviciul respectiv, alternativele existente, dreptul beneficiarilor de a refuza sau de a rezilia relațiile contractuale stabilite, precum și despre perioada pentru care sunt încheiate raporturile contractuale de asistență socială.
- (10) În situațiile în care beneficiarul serviciilor de asistență socială nu înțelege sau are dificultăți în a înțelege limbajul utilizat în practică, asistentul social trebuie să se asigure că acesta a înțeles condițiile prezentate, în acest sens asigurând beneficiarului o explicație detaliată, direct sau prin intermediul unui translator/interpret, după caz.
- (11) Asistentul social informează beneficiarii serviciilor de asistență socială cu privire la limitele și riscurile furnizării de servicii prin intermediul tehnicii de calcul și de comunicare moderne, solicitând

acordul scris al acestora pentru orice înregistrare audio și video, precum și pentru prezența unei terțe persoane, în calitate de observator sau supervizor.

(12) Pentru a asigura o intervenție competentă, asistentul social are dreptul și obligația de a asigura și de a utiliza servicii și tehnici specializate de intervenție, în condițiile respectării obligației de formare profesională continuă, potrivit legii.

(13) Asistentul social prestează serviciile profesionale în concordanță cu specificul cultural al beneficiarilor, adaptându-se diversității culturale prin cunoașterea, înțelegerea, acceptarea și valorizarea modelelor culturale existente.

(14) Asistentul social trebuie să dețină cunoștințe de bază despre mediul cultural și caracteristicile grupului sau comunității din care fac parte beneficiarii serviciilor de asistență socială.

(15) Formarea profesională a asistentului social îi permite acestuia înțelegerea diversității sociale și culturale privind etnia, religia, sexul și/sau orientarea sexuală, vârsta, statutul marital, convingerile politice și religioase sau dizabilitățile mentale ori fizice ale beneficiarului.

(16) Asistentul social evită conflictele de interese în exercitarea profesiei și promovează o abordare imparțială a situațiilor profesionale.

(17) Asistentul social informează beneficiarul despre posibilele conflicte de interese și intervine, după caz, în prevenirea sau rezolvarea acestora.

(18) În anumite cazuri, protejarea beneficiarului poate conduce la încheierea relației profesionale și orientarea clientului către un alt profesionist sau către un alt serviciu care să corespundă nevoii acestuia.

(19) Asistentul social nu folosește relația profesională cu beneficiarul serviciilor sale profesionale pentru obținerea de avantaje sau alte beneficii de orice natură în interes personal.

(20) Asistentul social este obligat să atenueze sau să prevină conflictele de interese existente sau posibile.

(21) Asistentul social se bazează în activitatea profesională pe principiile respectării și apărării intimității beneficiarului, confidențialității acestuia, precum și pe principiul utilizării responsabile a informațiilor obținute în timpul exercitării profesiei sau în legătură cu aceasta.

(22) Asistentul social nu poate solicita informații despre viața privată a beneficiarului serviciilor sale, decât în cazul în care acestea sunt relevante pentru intervenție, asistentul social având obligația păstrării confidențialității în privința acestora.

(23) În anumite situații, asistentul social poate dezvălui informații confidențiale, cu acordul beneficiarilor sau ai reprezentanților legali ai acestora, după caz.

(24) Asistenții sociali pot dezvălui informații confidențiale fără acordul beneficiarilor, în condițiile legii și ale actelor normative adoptate în vederea executării acestora sau atunci când nedeazăluirea acestora ar pune în pericol viața, integritatea fizică a beneficiarilor sau a altor persoane.

(25) Asistentul social informează beneficiarii serviciilor de asistență socială despre încălcarea confidențialității informațiilor pe care le dețin în legătură cu aceștia, motivația avută în vedere, precum și despre posibilele consecințe, în condițiile legii.

(26) Asistentul social trebuie să păstreze confidențialitatea asupra identității beneficiarilor, atunci când acesta prezintă informații în mass-media, în condițiile legii.

(27) În cazul în care autoritățile publice competente solicită, pe cale legală, informații despre un anumit caz sau atunci când sunt puse în pericol interesele legitime, viața ori integritatea beneficiarilor, asistentul social poate dezvălui informațiile cerute, în condițiile legii.

(28) Accesul la documentele beneficiarilor și transferul acestora se realizează astfel încât să se asigure protecția deplină a informațiilor confidențiale conținute.

(29) Accesul la documentele beneficiarilor este permis profesioniștilor care lucrează în echipa pluridisciplinară, supervizorilor sau coordonatorilor activității profesionale de asistență socială, precum și altor persoane autorizate în condițiile legii.

(30) La cerere, beneficiarii au acces la informații din propriile dosare, în măsura în care asistentul social apreciază că acestea servesc intereselor lor și nu prejudiciază alte persoane.

(31) La încheierea serviciilor, asistentul social are responsabilitatea de a arhiva dosarele clienților pentru a asigura accesul la informație în viitor și protecția informațiilor confidențiale.

- (32) Contactele fizice între asistenții sociali și beneficiarii serviciilor de asistență socială trebuie evitate în cazul în care se constată că acest lucru îi prejudiciază în vreun fel pe aceștia.
- (33) Asistentul social care se angajează în contacte fizice cu beneficiarii trebuie să aibă responsabilitatea de a stabili limite adecvate diferențelor culturale, în condițiile legii.
- (34) Asistentul social nu poate întreține relații sexuale cu beneficiarii serviciilor de asistență socială sau cu rudele acestuia, pe toată durata prestării serviciilor profesionale către aceștia.
- (35) Asistentul social nu manifestă față de beneficiarii actului său profesional comportamente verbale sau fizice de natură sexuală, menite a fi înțelese ca avansuri sexuale sau solicitări de favoruri sexuale.
- (36) Asistentul social folosește un limbaj adecvat și respectuos față de client și evită folosirea termenilor care pot aduce prejudicii persoanelor, grupurilor sau comunităților.
- (37) Asistentul social va asigura continuitatea serviciilor în cazul în care acestea sunt întrerupte de factori cum ar fi: transferul, boala, indisponibilitatea temporară etc.
- (38) Asistentul social poate finaliza relația profesională cu beneficiarii, precum și serviciile oferite acestora atunci când acestea nu mai răspund nevoilor și intereselor acestora.
- (39) Asistentul social se asigură că finalizarea relației profesionale cu beneficiarii și a serviciilor oferite este un proces planificat, asupra căruia beneficiarii dețin toate informațiile necesare.

SECȚIUNEA F - Obligații față de membrii corpului profesional

- (1) Relațiile dintre asistenții sociali se bazează întotdeauna, indiferent de interesele personale sau ale persoanelor pe care le asistă, pe respect profesional reciproc.
- (2) Asistentul social își construiește reputația profesională numai pe baza competenței sale profesionale, fără a folosi mijloace de reclamă sau alte mijloace comerciale, altele decât cele prevăzute de lege.

Articolul 33

- (3) Concurența profesională între asistenții sociali se bazează numai pe competența și calitatea serviciilor profesionale oferite beneficiarilor.
- (4) Sunt interzise și sunt considerate acte de concurență profesională neloială următoarele acțiuni:
- a) tentativa sau acțiunea de denigrare sau de discreditare a asistenților sociali în scopul atragerii beneficiarilor de servicii de asistență socială;
 - b) practicarea profesiei sub standardele de calitate stabilite prin ghidurile de bună practică în domeniu sau prin normele privind exercitarea profesiei de asistent social, precum și prin stabilirea unor onorarii derizorii având ca scop atragerea beneficiarilor serviciilor de asistență socială;
 - c) utilizarea unor mijloace de presiune sau a funcției deținute în vederea atragerii beneficiarilor serviciilor psihologice sau în alt scop personal;
 - d) utilizarea oricăror informații de specialitate nepublicate sau neoficiale, la care asistentul social a avut acces pe diferite căi, în scopul obținerii de avantaje personale.
- (5) Orice litigiu între asistenți sociali cu privire la exercitarea profesiei de asistent social trebuie comunicat imediat pentru conciliere Colegiului.
- (6) Comisia de deontologie profesională are competența analizării situației de litigiu create, precum și desfășurării tuturor actelor necesare concilierii, înainte de sesizarea altor instanțe.

SECȚIUNEA G - Obligațiile asistentului social în relațiile cu instituțiile publice

- (1) Asistentul social, salariat sau membru al unor comisii sau organisme de specialitate ale unor instituții publice, nu va divulga și nu va folosi în scopul obținerii de avantaje materiale personale, familiale sau de grup informații de specialitate care nu au fost făcute publice.
- (2) Asistentul social, salariat sau membru al unor comisii ori organisme publice sau tehnice de analiză ori decizie, nu se poate pronunța asupra unor acte sau documentații la a căror realizare este implicat personal.
- (3) Asistentul social nu va oferi avantaje materiale sau de orice altă natură unui funcționar public, cu intenția de a influența o decizie de care este interesat.
- (4) Asistentul social care își desfășoară activitatea în cadrul unei instituții a administrației publice, în învățământ sau participă în diverse foruri decizionale ori de jurizare nu va accepta avantaje materiale sau de orice natură oferite pentru a influența decizia sa.

SECȚIUNEA H - Sancțiunile disciplinare

- (1) Încălcarea de către asistenții sociali a dispozițiilor prevăzute în prezentul cod constituie abatere disciplinară.
- (2) În urma realizării cercetării disciplinare, Comisia de deontologie profesională și organele de conducere ale Colegiului, după caz, apreciază gravitatea fiecărui caz de încălcare a dispozițiilor prezentului cod.
- (3) Sancțiunile disciplinare aplicabile asistenților sociali sunt prevăzute în art. 20 alin. (2) lit. a)-d) din Regulamentul de organizare și funcționare al Colegiului Național al Asistenților Sociali.

IV.5 ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENȚILOR MEDICALI GENERALIȘTI ȘI ASISTENȚILOR MEDICALI

SECȚIUNEA A - Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a asistenților medicali generaliști și asistenților medicali

- (1) Asistentul medical generalist și asistentul medical trebuie să evite în exercitarea profesiei atitudinile ce aduc atingere onoarei profesiei și să evite tot ceea ce este incompatibil cu demnitatea și moralitatea individuală și profesională.
- (2) Asistentul medical generalist și asistentul medical au obligația să manifeste o conduită ireproșabilă față de bolnav, respectând întotdeauna demnitatea acestuia.
- (3) În caz de pericol public, asistentul medical generalist și asistentul medical nu au dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente, conform legii.
- (4) Asistentul medical generalist și asistentul medical sunt răspunzători pentru fiecare dintre actele lor profesionale.
- (5) Pentru riscurile ce decurg din activitatea profesională, asistenții medicali generaliști și asistenții medicali din sistemul public sau privat încheie o asigurare de răspundere civilă pentru greșeli în activitatea profesională.
- (6) Încredințarea atribuțiilor proprii unor persoane lipsite de competență constituie greșală deontologică.
- (7) Asistentul medical generalist și asistentul medical trebuie să comunice cu pacientul într-o manieră adecvată, folosind un limbaj respectuos, minimalizând terminologia de specialitate pe înțelesul acestora.
- (8) Asistentul medical generalist și asistentul medical trebuie să evite orice modalitate de a cere recompense, altele decât formele legale de plată.

SECȚIUNEA B - Raporturile profesionale cu alți profesioniști din domeniul sanitar

- (1) În baza spiritului de echipă, asistenții medicali generaliști și asistenții medicali își datorează sprijin reciproc.
- (2) Constituie încălcări ale regulilor etice:
 - a) jignirea și calomnierea profesională;
 - b) blamarea și defăimarea profesională;
 - c) orice alt act sau fapt care poate aduce atingere demnității profesionale a asistentului medical generalist și a asistentului medical.
- (3) În cazul unor neînțelegeri, în considerarea calității profesionale, conflictul în primă instanță trebuie mediat de biroul consiliului județean al filialei respective a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, la nivel județean/municipiului București, și de Biroul executiv, la nivel național.
- (4) Dacă acesta persistă, cei implicați se pot adresa Comisiei de etică și deontologie a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România sau justiției, fiind interzisă perturbarea activității profesionale din aceste cauze.

- (5) În cazul în care se constată încălcări ale regulilor etice, se urmează procedura de sancționare, conform prevederilor Statutului Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, adoptat prin Hotărârea Adunării generale naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 1/2009.
- (6) În cazul colaborării mai multor asistenți medicali generaliști și asistenți medicali pentru examinarea, tratamentul sau îngrijirea aceluiași pacient, fiecare practician își asumă responsabilitatea individual prin aplicarea parafei profesionale în dreptul fiecărei manevre sau tehnici executate personal.
- (7) În interesul pacienților, asistenții medicali generaliști și asistenții medicali vor avea relații de colaborare cu celelalte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnității și onoarei profesionale.

SECȚIUNEA C- Raporturi profesionale cu instituțiile

- (1) Angajatorul trebuie să asigure condiții optime asistentului medical generalist și asistentului medical, în exercitarea profesiei.
- (2) Asistentul medical generalist și asistentul medical, aduc la cunoștința persoanelor competente orice circumstanță care poate prejudicia îngrijirea sau calitatea tratamentelor, în special în ceea ce privește efectele asupra persoanei sau care limitează exercițiul profesional.
- (3) Asistentul medical generalist și asistentul medical, în concordanță cu diferitele niveluri de responsabilitate pe care le îndeplinesc, contribuie la orientarea politicilor și dezvoltarea sistemului de sănătate.

SECȚIUNEA D - Obligații etice și deontologice

- (1) Asistentul medical generalist și asistentul medical, în exercitarea profesiei, nu pot face discriminări pe baza rasei, sexului, vârstei, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale, a condiției sociale față de pacienți.
- (2) Asistentul medical generalist și asistentul medical au obligația de a lua măsuri de acordare a primului ajutor.
- (3) Asistentul medical generalist și asistentul medical au obligația să acorde asistența medicală și îngrijirile necesare în limita competenței lor profesionale.
- (4) În caz de calamități naturale (cutremure, inundații, epidemii, incendii) sau accidente în masă (naufrazii, accidente rutiere sau aviatice, accidente nucleare etc.), asistentul medical generalist și asistentul medical sunt obligați să răspundă la chemare, să își ofere de bunăvoie serviciile de îngrijire, imediat ce au luat cunoștință despre eveniment.
- (5) Voința pacientului în alegerea asistentului medical generalist și a asistentului medical trebuie întotdeauna respectată, indiferent care ar fi sensul acesteia.
- (6) Dacă pacientul se afla într-o stare fizică sau psihică ce nu îi permite exprimarea lucidă a voinței, aparținătorii sau apropiații celui suferind trebuie preveniți și informați corect, pentru a hotărî în numele acestuia, cu excepția imposibilității (de identificare, de comunicare, de deplasare etc.) sau a urgențelor.
- (7) Dacă în urma examinării sau în cursul îngrijirilor asistentul medical generalist și asistentul medical consideră ca nu au suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, se vor consulta cu alți colegi sau vor îndruma bolnavul către alți specialiști.
- (8) Asistentul medical generalist și asistentul medical vor păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimându-și părerea numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății pacientului, cu consimțământul prealabil al acestuia.
- (9) Asistentul medical generalist și asistentul medical pot refuza acordarea unor îngrijiri către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului, cu excepția situațiilor de urgență.

SECȚIUNEA E - Respectarea drepturilor pacientului

Pacientul are următoarele drepturi: dreptul la informația medicală, dreptul la consimțământ, dreptul la confidențialitatea informațiilor și viața privată, drepturi în domeniul reproducerii, drepturi la tratament și îngrijiri medicale.

SECȚIUNEA F - Consimțământul

(1) Intervenția medicală nu se poate efectua decât după ce pacientul sau reprezentantul legal al acestuia, în cunoștință de cauză, și-a dat consimțământul. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului său, al opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

(2) Consimțământul pacientului său, după caz, al reprezentantului legal al acestuia este obligatoriu:

- a) pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
- b) în cazul supunerii la orice fel de intervenție medicală;
- c) în cazul participării sale la învățământul medical clinic și la cercetarea științifică;
- d) în cazul fotografierii sau filmării sale într-o unitate medicală;
- e) în cazul donării de sange în condițiile prevăzute de lege.

(3) Consimțământul pacientului sau al reprezentantului legal al acestuia, după caz, nu este obligatoriu în următoarele situații:

- a) când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență;
- b) în cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenția este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să își dea consimțământul, asistentul medical generalist și asistentul medical sunt obligați să anunțe medicul curant/de gardă (decizia fiind declinată unei comisii de arbitraj de specialitate).

SECȚIUNEA G - Secretul profesional

(1) Secretul profesional este obligatoriu.

(2) Secretul profesional există și față de aparținători, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate în tratament, chiar și după terminarea tratamentului și decesul pacientului.

(3) Obiectul secretului profesional îl constituie tot ceea ce asistentul medical generalist și asistentul medical, în calitatea lor de profesionist, au aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a pacientului, a familiei, a aparținătorilor, precum și problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei.

(4) Asistentul medical generalist și asistentul medical răspund disciplinar pentru destăinuirea secretului profesional, excepție făcând situația în care pacientul și-a dat consimțământul expres pentru divulgarea acestor informații, în tot sau în parte.

(5) Interesul general al societății (prevenirea și combaterea epidemiilor, a bolilor venerice, a bolilor cu extindere în masă și altele asemenea prevăzute de lege) primează față de interesul personal al pacientului.

(6) În comunicările științifice, cazurile vor fi astfel prezentate încât identitatea pacientului să nu poată fi recunoscută.

(7) Informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate de către asistentul medical generalist și asistentul medical numai în cazul în care pacientul își dă consimțământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.

SECȚIUNEA H - Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor

Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor, în alte condiții decât cele prevăzute de lege, constituie infracțiune.

IV.6 ETICA ȘI DEONTOLOGIA ALTOR CATEGORII DE PERSONAL SANITAR ȘI PERSONALULUI AUXILIAR

SECȚIUNEA A - Principii generale

- (1) Acest capitol include alte categorii de personal sanitar (statistician, registrator medical etc.) și personal auxiliar (infirmieri, brancardieri, îngrijitori, paznici, spălătorese, muncitori etc), care vor fi numite generic alte categorii de personal sanitar.
- (2) Alte categorii de personal sanitar trebuie să evite în exercitarea profesiei atitudinile ce aduc atingere onoarei profesiei și să evite tot ceea ce este incompatibil cu demnitatea și moralitatea individuală și profesională.
- (3) Alte categorii de personal sanitar au obligația să manifeste o conduită ireproșabilă față de bolnav, respectând întotdeauna demnitatea acestuia.
- (4) În caz de pericol public, alte categorii de personal sanitar nu au dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente, conform legii.
- (5) Încredințarea atribuțiilor proprii unor persoane lipsite de competență constituie greșeală deontologică.
- (6) Alte categorii de personal sanitar trebuie să comunice cu pacientul într-o manieră adecvată, folosind un limbaj respectuos, minimalizând terminologia de specialitate pe înțelesul acestora.
- (7) Alte categorii de personal sanitar trebuie să evite orice modalitate de a cere recompense, altele decât formele legale de plată.
- (8) În baza spiritului de echipă, alte categorii de personal sanitar își datorează sprijin reciproc.
- (9) Constituie încălcări ale regulilor etice:
 - a) jignirea și calomnierea profesională;
 - b) blamarea și defăimarea profesională;
 - c) orice alt act sau fapt care poate aduce atingere demnității profesionale
- (10) În interesul pacienților, alte categorii de personal sanitar va avea relații de colaborare cu celelalte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnității și onoarei profesionale.

SECȚIUNEA B - Obligații etice și deontologice

- (1) Alte categorii de personal sanitar în exercitarea profesiei, nu pot face discriminări pe baza rasei, sexului, vârstei, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale, a condiției sociale față de pacienți.
- (2) Alte categorii de personal sanitar au obligația să acorde îngrijirile necesare în limita competenței lor profesionale.
- (3) În caz de calamități naturale (cutremure, inundații, epidemii, incendii) sau accidente în masă (naufragii, accidente rutiere sau aviatice, accidente nucleare etc.), alte categorii de personal sanitar sunt obligate să răspundă la chemare, să își ofere de bunăvoie serviciile de îngrijire, imediat ce au luat cunoștință despre eveniment.
- (4) Alte categorii de personal sanitar vor păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimându-și părerea numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății pacientului, cu consimțământul prealabil al acestuia.
- (5) Alte categorii de personal sanitar pot refuza acordarea unor îngrijiri către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului, cu excepția situațiilor de urgență.

SECȚIUNEA C - Respectarea drepturilor pacientului

Pacientul are următoarele drepturi: dreptul la informația medicală, dreptul la consimțământ, dreptul la confidențialitatea informațiilor și viață privată, drepturi în domeniul reproducerii, drepturi la tratament și îngrijiri medicale.

SECȚIUNEA D - Secretul profesional

- (1) Secretul profesional este obligatoriu.
- (2) Secretul profesional există și față de aparținători, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate în tratament, chiar și după terminarea tratamentului și decesul pacientului.
- (3) Obiectul secretului profesional îl constituie tot ceea ce alte categorii de personal sanitar, în calitatea lor de profesioniști, au aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a pacientului, a familiei, a aparținătorilor, precum și problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei.
- (4) Alte categorii de personal sanitar răspunde disciplinar pentru destăinuirea secretului profesional, excepție făcând situația în care pacientul și-a dat consimțământul expres pentru divulgarea acestor informații, în tot sau în parte.
- (5) Interesul general al societății (prevenirea și combaterea epidemiilor, a bolilor venerice, a bolilor cu extindere în masă și altele asemenea prevăzute de lege) primează față de interesul personal al pacientului.

IV.7 ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC

SECȚIUNEA A - Principii generale

- (1) Consilierul juridic asigură apărarea drepturilor și intereselor legitime ale statului, ale autorităților publice centrale și locale, ale instituțiilor publice și de interes public, ale celorlalte persoane juridice de drept public, precum și ale persoanelor juridice de drept privat, în slujba cărora se află și în conformitate cu Constituția și legile țării.
- (2) Consilierul juridic poate să fie numit în funcție sau angajat în muncă, în condițiile legii.
- (3) Consilierul juridic numit în funcție are statutul funcționarului, potrivit funcției și categoriei acesteia.
- (4) Consilierul juridic angajat în muncă are statut de salariat.
- (5) Consilierul juridic în activitatea sa asigură consultanța și reprezentarea autorității sau instituției publice în serviciul căreia se află ori a persoanei juridice cu care are raporturi de muncă, apără drepturile și interesele legitime ale acestora în raporturile lor cu autoritățile publice, instituțiile de orice natură, precum și cu orice persoană juridică sau fizică, română sau străină; în condițiile legii și ale regulamentelor specifice unității, avizează și contrasemnează actele cu caracter juridic.
- (6) Consilierii juridici pot constitui asociații profesionale în scopul apărării și promovării intereselor profesionale, în condițiile legii privind asocierea și constituirea persoanelor juridice.
- (7) Consilierii juridici au drepturile și obligațiile prevăzute de lege potrivit statutului profesional și reglementărilor legale privind persoana juridică în serviciul căreia se află sau cu care are raporturi de muncă.
- (8) Activitatea de consilier juridic este considerată vechime în munca juridică în funcțiile de magistrat, avocat, notar public sau alte funcții juridice, potrivit dispozițiilor legale specifice fiecăreia dintre aceste profesii.

SECȚIUNEA B - Dobândirea și încetarea calității de consilier juridic

- (1) Poate fi consilier juridic acela care îndeplinește următoarele condiții:

- a) este cetățean român și are domiciliul în România;
 - b) are exercițiul drepturilor civile și politice;
 - c) este licențiat al unei facultăți de drept;
 - d) este apt din punct de vedere medical pentru exercitarea profesiei; această condiție se dovedește cu certificat medical eliberat în condițiile legii;
 - e) nu se afla în vreunul dintre cazurile de nedemnitate prevăzute de lege.
- (2) Este nedemn de a fi consilier juridic:
- a) cel care a fost condamnat definitiv pentru săvârșirea unei infracțiuni de natură a aduce atingere profesiei de consilier juridic;
 - b) cel care, în exercitarea profesiei de consilier juridic, a săvârșit abuzuri prin care au fost încălcate drepturi și libertăți fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească irevocabilă;
 - c) cel care este declarat nedemn pentru alte cauze de lege.
- (3) Exercițarea profesiei de consilier juridic este incompatibilă cu:
- a) calitatea de avocat;
 - b) activitățile care lezează demnitatea și independența profesiei de consilier juridic sau bunele moravuri;
 - c) orice altă profesie autorizată sau salarizată în țară sau în străinătate;
 - d) funcția și activitatea de administrator sau lichidator în cadrul procedurilor de reorganizare și lichidare judiciară;
 - e) activitatea publicistică salarizată;
 - f) alte incompatibilități prevăzute de lege sau rezultate din conflict de interese, în condițiile legii.
- (4) Exercițarea profesiei de consilier juridic este compatibilă cu:
- a) activitatea didactică universitară și de cercetare juridică, activitatea literară, culturală și publicistică nesalarizată;
 - b) funcția de arbitru, mediator sau expert, în condițiile legii și cu respectarea prevederilor legale privind conflictul de interese;
 - c) participarea la comisii de studii, de întocmire a proiectelor de reglementări juridice.
- (5) La debutul exercitării profesiei, consilierul juridic efectuează obligatoriu un stagiul de pregătire profesională cu durată de 2 ani, perioadă în care are calitatea de consilier juridic stagiar.
- (6) Condițiile efectuării stagiului, asigurarea consilierului juridic îndrumător, definitivarea și celelalte condiții din perioada stagiului sunt cele prevăzute în legea pentru exercitarea profesiei de avocat și statutul profesional al acesteia, care se aplică în mod corespunzător.
- (7) De asemenea, în ceea ce privește definitivarea în funcția de consilier juridic, pe baza vechimii în celelalte profesii juridice, se aplică în mod corespunzător prevederile Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.
- (8) Drepturile și obligațiile consilierului juridic stagiar sunt cele prevăzute în actul de numire sau în contractul de muncă, inclusiv toate celelalte drepturi ale funcției, pe perioada stagiului.
- (9) Consilierul juridic stagiar poate pune concluzii la judecătoria și la tribunale ca instanță de fond, la organele de urmărire penală, precum și la celelalte organe administrative cu atribuții jurisdicționale.
- (10) Consilierul juridic definitiv poate pune concluzii la instanțele judecătorești de toate gradele, la organele de urmărire penală, precum și la toate autoritățile și organele administrative cu atribuții jurisdicționale.
- (11) Consilierul juridic este obligat ca, în concluziile orale sau scrise, să susțină cu demnitate și competență drepturile și interesele legitime ale autorității sau persoanei juridice pe care o reprezintă și să respecte normele de deontologie profesională prevăzute în legea pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat și statutul acestei profesii.
- (12) Evidențele activității consilierului juridic, actele și documentele sunt ținute de acesta, potrivit reglementărilor privind activitatea persoanei juridice în slujba căreia se află.
- (13) Consilierul juridic este obligat să respecte dispozițiile legale privitoare la interesele contrare în aceeași cauză sau în cauze conexe ori la conflictul de interese pe care persoana juridică ce o reprezintă le poate avea; el este, de asemenea, obligat să respecte secretul și confidențialitatea activității sale, în condițiile legii.

- (14) Consilierul juridic răspunde juridic pentru încălcarea obligațiilor profesionale, potrivit legii și reglementărilor specifice ale domeniului activității persoanei juridice în slujba căreia se află.
- (15) Autoritățile și persoanele juridice de drept public sau privat, care încadrează consilieri juridici debutanți, beneficiază de reglementările financiare favorabile prevăzute de lege.
- (16) Consilierii juridici din structurile administrației publice județene și locale sunt obligați să acorde consultanță și asistență juridică, la cerere, consiliilor comunale și primăriilor, iar reprezentarea acestora se poate face pe baza delegației emise de primar.

SECȚIUNEA C - Organizarea și protecția profesiei de consilier juridic

- (1) Consilierii juridici se pot asocia în structuri județene, pe ramuri sau domenii de activitate, potrivit intereselor profesionale, și, după caz, la nivel național, cu respectarea legii privind asociațiile și fundațiile.
- (2) Formele de asociere și organizare la nivel județean și la nivel național sunt stabilite prin statutul asociației, cerut de lege.
- (3) Constituirea asocierilor profesionale are la bază principiile constituționale ale dreptului de asociere și reglementările legale privind asocierea și constituirea de persoane juridice.
- (4) Asociația profesională a consilierilor juridici ține evidența acestora în condiții similare evidenței barourilor de avocați.
- (5) Consilierul juridic răspunde disciplinar pentru nerespectarea prevederilor legilor și ale reglementării legale privind activitatea persoanei juridice în slujba căreia se află.
- (6) Constatarea abaterii disciplinare, cercetarea acesteia, procedura de judecată și sancțiunile disciplinare sunt cele prevăzute în reglementarea specifică persoanei juridice în slujba căreia se află consilierul juridic.
- (7) Autoritatea disciplinară poate fi sesizată de persoana vătămată sau, după caz, de asociația profesională.
- (8) În activitatea sa profesională consilierul juridic se bucură de protecția legii, în condițiile prevăzute de legea pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

SECȚIUNEA D - Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a consilierului juridic

- (1) Integritatea și autonomia profesională, respectarea legilor, probitatea, onorarea, vigilența, confidențialitatea, organizarea, eficacitatea și perseverența sunt ideile diriguitoare care guvernează activitatea consilierului juridic;
- (2) Îndeplinirea corectă și în timp util a atribuțiilor profesionale conferă substanța principiului integrității profesionale;
- (3) Autonomia și independența profesională a consilierului juridic se manifestă prin asumarea unor responsabilități și acționarea la moment oportun într-un context determinat;
- (4) Consilierii juridici sunt independenți din punct de vedere profesional și se supun numai Constituției României, legii, statutului profesiei și prezentului cod de conduită profesională. Prin independența profesională în sensul prezentului cod se înțelege libertatea de acțiune și de opinie care este limitată doar prin dispoziții legale sau regulamentare aplicabile profesiei de consilier juridic;
- (5) Corectitudinea și integritatea morală sunt valori fundamentale pe care consilierul juridic este obligat să le respecte atât în timpul serviciului cât și în afara acestuia;
- (6) Rezultatul activității consilierului juridic este o consecință a urmăririi atente și continue a derulării sarcinilor încredințate;
- (7) Datoria fiecărui consilier juridic este să păstreze secretul datelor și informațiilor de care a luat la cunoștință în virtutea exercitării profesiei cu excepția unor dispoziții legale sau statutare contrare. Confidențialitatea datelor și informațiilor deținute contribuie la crearea unui climat de siguranță pentru entitatea beneficiară a serviciilor oferite;

- (8) Organizarea riguroasă a activității consilierului juridic se face în scopul satisfacerii celor mai exigente standarde de calitate și eficacitate a muncii;
- (9) Prin discernerea între serviciul oferit și așteptările beneficiarului, între așteptările personale, profesionale și consecințele economice, în activitatea consilierului juridic primează respectarea legii;
- (10) Consilierul juridic este obligat să depună efortul necesar pentru realizarea și reușita sarcinilor ce îi revin în exercitarea profesiei;
- (11) Respectarea și aplicarea principiilor enunțate constituie un deziderat și un scop al exercitării profesiei de consilier juridic. Respectarea lor se impune chiar și în fața exercitării activității profesionale, consilierul juridic fiind obligat să se abțină de la săvârșirea de fapte ilegale sau contrarii dispozițiilor statutare ale asociației profesionale din care face parte, de natură a aduce atingere principiilor fundamentale, ordinii publice și bunelor moravuri sau demnității profesiei de consilier juridic;
- (12) Consilierul juridic asigură apărarea drepturilor și intereselor legitime ale statului, ale autorităților publice centrale și locale, ale instituțiilor publice și de interes public, ale celorlalte persoane juridice de drept public, precum și ale persoanelor juridice de drept privat și ale celorlalte entități interesate în conformitate cu Constituția și cu legile țării;
- (13) În virtutea unei pregătiri profesionale deosebite și a stăpânirii perfecte a tehnicilor de asistență, consiliere și reprezentare, consilierul juridic trebuie să dovedească o amănunțită cunoaștere a problematicei cauzelor supuse spre rezolvare;
- (14) Apartenența consilierului juridic pe baza unui contract sau a unui act de numire în funcție la o entitate privată sau publică, nu aduce atingere îndatoririlor sale profesionale, oportunității de a alege metodele de lucru sau posibilității de luare a unor decizii în plan profesional;
- (15) Consilierului juridic îi este interzis în exercitarea profesiei să tolereze acte ilegale. Consilierul juridic nu se poate preleva de poziția sa pentru a satisface anumite interese personale. El va refuza orice ofertă sau promisiune de avantaje ilicite și se va abține de la acte care contravin principiilor morale și celor de ordine publică;
- (16) Consilierul juridic este responsabil de concluziile și acțiunile sale în exercitarea profesiei;
- (17) Profesia de consilier juridic se exercită personal de către consilierul juridic înscris pe Tabloul profesional al consilierilor juridici definitivi sau stagiați, ținut de către Colegiile Consilierilor Juridici din România;
- (18) Consilierul juridic va utiliza cu bună credință mijloacele tehnice și baza materială puse la dispoziție de către beneficiarul serviciilor sale.

IV.8 ETICA ȘI CONDUITA PERSONALULUI TESA

SECȚIUNEA A – Obiective

- (1) Obiectivele prezentului cod de conduită urmăresc să asigure creșterea calității serviciului public, o bună administrare în realizarea interesului public, precum și să contribuie la eliminarea birocrăției, prin:
- a) reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului instituției funcției publice și al personalului TESA;
 - b) informarea publicului cu privire la conduita profesională la care este îndreptățit să se aștepte din partea personalului TESA.
 - c) crearea unui climat de încredere și respect reciproc între pacienți, celelalte categorii de personal angajat al Spitalului și personalul TESA.

SECȚIUNEA B – Principii generale

- (1) Principiile care guvernează conduita profesională a personalului TESA sunt următoarele:

- a) supremația Constituției și a legii, principiu conform căruia au îndatorirea de a respecta Constituția și legile țării;
- b) prioritatea interesului public, principiu conform căruia personalul TESA are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea funcției;
- c) asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice, principiu conform căruia personalul TESA are îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
- d) profesionalismul, principiu conform căruia personalul TESA are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
- e) imparțialitatea și independența, principiu conform căruia personalul TESA are obligația să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea funcției;
- f) integritatea morală, principiu conform căruia personalului TESA îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu în considerarea funcției pe care o dețin, sau să abuzeze în vreun fel de această funcție;
- g) libertatea gândirii și a exprimării, principiu conform căruia personalul TESA poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- h) cinstea și corectitudinea, principiu conform căruia în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu personalul TESA trebuie să fie de bună-credință;
- i) deschiderea și transparența, principiu conform căruia activitățile desfășurate de personalul TESA în exercitarea funcției lor sunt publice și pot fi supuse monitorizării cetățenilor.

SECȚIUNEA C – Norme generale de conduită profesională a personalului TESA

(1) Asigurarea unui serviciu public de calitate

- a) Personalul TESA are obligația de a asigura un serviciu de calitate în beneficiul cetățenilor, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor Spitalului.
- b) În exercitarea funcției, personalul TESA are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea Spitalului.

(2) Loialitatea față de Constituție și lege:

- a) Personalul TESA are obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, regulamentele, procedurile și protocoalele, bunele practici în domeniu și fisa postului în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.
- b) Personalul TESA trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.

(3) Loialitatea față de autoritățile și instituțiile publice:

- a) Personalul TESA are obligația de a apăra în mod loial Spitalul Orasenesc Beclean, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acestuia.
- b) Personalului TESA îi este interzis:
 - să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea Spitalului Orasenesc Beclean, cu politicile și strategiile acestuia;
 - să facă aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care Spitalului Orasenesc Beclean are calitatea de parte;

- să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
- să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției ori ale unor funcționari, precum și ale persoanelor fizice sau juridice;
- să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva statului sau Spitalului.

c) Prevederile prezentului cod de conduită nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului TESA de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii, sau ca o derogare de la dreptul personalului TESA de a face sesizări în baza Legii nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii.

(4) Libertatea opiniilor:

- a) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul TESA are obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor Spitalului.
- b) În activitatea lor, personalul TESA are obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale sau de popularitate. În exprimarea opiniilor, angajații TESA trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

(5) Activitatea publică:

- a) Relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către personalul TESA desemnat în acest sens de conducătorul autorității sau instituției publice, în condițiile legii.
- b) Personalul TESA desemnat să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducătorul autorității ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.
- c) În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, personalul TESA poate participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al autorității ori instituției publice în cadrul căreia își desfășoară activitatea.

(6) Cadrul relațiilor în exercitarea funcției:

- a) În relațiile cu personalul din cadrul Spitalului Orasenesc Beclean, precum și cu persoanele fizice sau juridice, personalul TESA este obligat să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate.
- b) Personalul TESA are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul Spitalului Orasenesc Beclean, precum și persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției publice, prin:
 - întrebuințarea unor expresii jignitoare;
 - dezvăluirea unor aspecte ale vieții private;
 - formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.
- c) Personalul TESA trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor cetățenilor. Angajații TESA au obligația să respecte principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, prin:
 - promovarea unor soluții similare sau identice raportate la aceeași categorie de situații de fapt;
 - eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul sau alte aspecte.

d) Pentru realizarea unor raporturi sociale și profesionale care să asigure demnitatea persoanelor, eficiența activității, precum și creșterea calității activității, se recomandă respectarea normelor de conduită prevăzute în prezentul cod și de către celelalte subiecte ale acestor raporturi.

(7) Conduita în cadrul relațiilor internaționale

a) Personalul TESA care reprezintă autoritatea sau instituția publică în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional au obligația să promoveze o imagine favorabilă țării și autorității sau instituției publice pe care o reprezintă.

b) În relațiile cu reprezentanții altor state, personalului TESA îi este interzis să exprime opinii personale privind aspecte naționale sau dispute internaționale.

c) În deplasările externe, angajații TESA sunt obligați să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și le este interzisă încălcarea legilor și obiceiurilor țării gazdă.

(8) Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor

a) Personalul TESA nu trebuie să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, părinților, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relații de afaceri sau de natură politică, care le pot influența imparțialitatea în exercitarea funcțiilor publice deținute ori pot constitui o recompensă în raport cu aceste funcții.

(9) Participarea la procesul de luare a deciziilor

a) În procesul de luare a deciziilor, angajații TESA au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.

b) Personalului TESA îi este interzis să promită luarea unei decizii de către conducerea Spitalului, de către alți angajați, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

(10) Obiectivitate în evaluare

a) În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, angajații TESA au obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul TESA din subordine.

b) Personalului TESA care ocupă funcții de conducere îi revine obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propun ori aprobă avansări, promovări, numiri sau eliberări din funcții ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.

c) Se interzice personalului TESA de conducere să favorizeze sau să defavorizeze accesul ori promovarea în funcție pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevăzute mai sus.

SECȚIUNEA D – Dispoziții finale

(1) Încălcarea dispozițiilor prezentului cod de conduită atrage răspunderea disciplinară a personalului TESA, în condițiile legii și Regulamentului Intern.

(2) Comisiile de disciplină au competența de a cerceta încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită și de a propune aplicarea sancțiunilor disciplinare, în condițiile legii.

(3) Personalul TESA nu poate fi sancționat sau prejudiciat în niciun fel pentru sesizarea cu bunăcredință a comisiei de disciplină competente, în condițiile legii, cu privire la cazurile de încălcare a normelor de conduită.

(4) În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

(5) Personalul TESA răspunde potrivit legii în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, creează prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

CAPITOLUL V. SITUAȚII SPECIALE

SECȚIUNEA A - Reguli privind cercetarea medicală pe subiecți umani

- (1) Cercetarea medicală pe subiecți umani se face cu respectarea prevederilor convențiilor și declarațiilor internaționale la care România este parte semnatară.
- (2) Medicul implicat în cercetarea biomedicală are datoria de a promova și proteja viața, sănătatea, intimitatea și demnitatea subiecților umani care participă la cercetare.
- (3) În desfășurarea cercetării medicale pe subiecți umani trebuie acordată o protecție deosebită populațiilor vulnerabile, cum ar fi:
 - a) persoane dezavantajate din punct de vedere economic și medical;
 - b) persoane care nu își pot da consimțământul pentru participarea într-o cercetare medicală (minori, persoane incompetente, persoane care datorită stării lor nu își pot exprima voința);
 - c) persoane care sunt susceptibile a-și da consimțământul sub presiune (de exemplu, persoane în detenție, militari);
 - d) persoane care nu beneficiază personal din cercetare;
 - e) persoane pentru care cercetarea medicală este combinată cu îngrijirea medicală.
- (4) Cercetarea medicală în scopul progresului medical trebuie să se facă doar în ultimă instanță pe subiecți umani. Aceasta trebuie să se efectueze în conformitate cu datele științifice existente, cu alte surse relevante de informare și cu datele obținute din experimentarea pe animale, atunci când aceasta este posibilă.
- (5) Principalul scop al cercetării medicale pe subiecți umani este de a îmbunătăți metodele profilactice, diagnostice și de tratament, înțelegerea etiologiei și a patogenzei unei afecțiuni.
- (6) Nu se poate întreprinde nici o cercetare pe o persoană, decât dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:
 - a) nu există nici o metodă alternativă la cercetarea pe ființe umane, de eficacitate comparabilă;
 - b) riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproporționate în comparație cu beneficiile potențiale ale cercetării;
 - c) proiectul de cercetare a fost aprobat de instanța competentă după ce a făcut obiectul unei examinări independente asupra pertinentei sale științifice, inclusiv al unei evaluări a importanței obiectivului cercetării, precum și al unei examinări pluridisciplinare a acceptabilității sale pe plan etic;
 - d) persoana pe care se fac cercetări este informată asupra drepturilor sale și asupra garanțiilor pentru protecția sa;
 - e) există consimțământul participanților.
- (7) Protocolul cercetării trebuie să fie evaluat de o comisie de etică, formată din persoane independente față de cercetători sau sponsori. Comisia de etică ce efectuează evaluarea proiectului trebuie să fie informată cu privire la desfășurarea cercetării și are dreptul de a monitoriza cercetările în derulare.
- (8) Cercetarea medicală pe subiecți umani trebuie să fie efectuată numai de către persoane calificate în acest sens. Această persoană are responsabilitatea privind subiecții implicați în cercetare, chiar dacă aceștia și-au exprimat consimțământul informat pentru participare.
- (9) Experimentul clinic (cercetarea fără scop terapeutic) este admisibil din punct de vedere etic dacă nu comportă nici un risc serios previzibil. Cercetătorii care conduc experimentul clinic sunt obligați să îl întrerupă dacă apare pericolul vătămării sănătății subiectului sau când acesta cere sistarea experimentului. Cercetarea medicală pe subiecți umani se poate derula doar dacă potențialele beneficii sunt superioare riscurilor.
- (10) Impunerea cu forța sau prin inducerea în eroare a experimentului pe om constituie o gravă încălcare a principiilor eticii medicale. Participarea subiecților umani în cercetare se poate face numai voluntar și numai după ce aceștia au fost informați adecvat cu privire la: scopurile, metodele cercetării, riscurile și beneficiile anticipate. De asemenea, subiecții trebuie informați că se pot retrage oricând din cercetare, fără

ca acest lucru să îi prejudicieze în vreun fel. Consimțământul informat al participanților trebuie luat cu respectarea prevederilor legale.

(11) Refuzul unui pacient de a participa într-o cercetare nu trebuie să influențeze calitatea relației medic-pacient.

(12) În cazul minorilor, consimțământul va fi obținut de la aparținători sau de la reprezentantul legal, fiind necesar și acceptul minorului de a participa în cercetare. Este necesar un maximum de prudență în a utiliza minorii în experimentele medicale și numai dacă riscurile sunt minime.

(13) În cazul persoanelor incompetente sau incapabile de a-și exprima voința, consimțământul va fi obținut de la aparținători sau de la reprezentanții legali.

(14) Includerea în cercetarea medicală a subiecților incompetenți sau care nu își pot exprima voința se va face numai atunci când cercetarea nu poate fi efectuată folosindu-se persoane competente (condiția fizică sau psihică ce împiedică obținerea consimțământului informat este o caracteristică necesară a populației incluse în studiu) și numai dacă riscurile sunt minore.

(15) Medicul trebuie să ia toate măsurile necesare pentru protejarea intimității subiecților participanți în cercetare, pentru păstrarea confidențialității informațiilor despre subiecți, și trebuie să minimalizeze pe cât posibil impactul cercetării asupra integrității fizice, mentale și a personalității acestora.

(16) Cercetările făcute în scop terapeutic constituie aplicarea pentru prima dată la om a unor procedee medicale sau chirurgicale și se vor face exclusiv în scop curativ. În asemenea cercetări trebuie să existe o proporționalitate justă, în favoarea bolnavului, între riscurile procedurii nou și gravitatea cazului; pericolele posibile ale procedurii nou să nu întrecă în gravitate evoluția probabilă a bolii de bază sau a tratamentelor cunoscute și aplicate până în prezent.

(17) Folosirea unui placebo în cercetări medicale combinate cu îngrijirea pacienților este admisă numai atunci când nu există metode profilactice, diagnostice sau terapeutice demonstrate pentru subiecții participanți ori atunci când pacienții care primesc placebo nu sunt expuși unor riscuri suplimentare.

(18) Participanții într-o cercetare medicală trebuie să aibă acces la beneficiile rezultate din aceasta, după încheierea cercetării.

(19) Publicarea rezultatelor unei cercetări medicale pe subiecți umani se va face cu respectarea acurateței datelor și numai în condițiile în care sunt respectate normele etice naționale și internaționale care guvernează cercetarea medicală pe subiecți umani.

(20) Se interzice provocarea de îmbolnăviri artificiale unor oameni sănătoși, din rațiuni experimentale.

(21) În toate cazurile de cercetări clinice, pentru verificarea pe om a eficacității unor metode de diagnostic sau de tratament se va respecta riguros condiția consimțământului voluntar al subiectului.

(22) Experimentarea umană trebuie să respecte un număr de reguli:

- a) să fie precedată de o serioasă experimentare pe animal;
- b) subiectul să accepte voluntar, să fie major, în stare de libertate și perfect informat despre riscuri;
- c) în cazul unor maladii incurabile, la subiecți în stadiul terminal, remediul nu trebuie să provoace suferințe suplimentare și să existe șanse rezonabile de a fi util;
- d) nu pot fi experimentate remedii care ar altera psihicul sau conștiința morală.

(23) Se interzice orice activitate terapeutică sau experimentală pe om din simple rațiuni de orgoliu profesional ori științific, de al cărei rezultat nu poate beneficia majoritatea indivizilor sau care lezează principiile culturale ori morale ale comunității.

(24) Experimentele privind clonarea ființei umane sunt interzise.

SECȚIUNEA B - Exercițiul medicinei de expertiză judiciară

(1) Subiectul va fi informat în prealabil despre sensul examinării, de către expertul care nu a avut niciodată nici o relație de un gen oarecare cu cel expertizat, ceea ce i-ar putea influența raționamentele. În acest din urmă caz expertul are obligația de a se recuza, informând forurile competente cu privire la motivele recuzării.

(2) Expertizatul îl poate recuza pe expert, acesta trebuind să se supună dorinței expertizatului.

(3) Raportul final nu va conține decât elemente de răspuns la chestiunile puse în decizia de numire a expertului. În rest, expertul este supus secretului profesional.

SECȚIUNEA C - Atentarea la viața și integritatea fizică a bolnavului. Eutanasia

(1) Medicul trebuie să încerce reducerea suferinței bolnavului incurabil, asigurând demnitatea muribundului.

(2) Se interzice cu desăvârșire eutanasia, adică utilizarea unor substanțe sau mijloace în scopul de a provoca decesul unui bolnav, indiferent de gravitatea și prognosticul bolii, chiar dacă a fost cerut insistent de un bolnav perfect conștient.

(3) Medicul nu va asista sau îndemna la sinucideri ori autovătămări prin sfaturi, recomandări, împrumutarea de instrumente, oferirea de mijloace. Medicul va refuza orice explicație sau ajutor în acest sens.

(4) Nici o mutilare nu poate fi practică fără o justificare medicală evidentă, serios documentată și fără consimțământul informat al pacientului, cu excepția situațiilor de urgență de risc vital.

(5) Prin actele profesionale de investigare sau terapeutice, medicul nu trebuie să supună pacientul nici unui risc nejustificat, chiar dacă există cererea expresă a acestuia din urmă.

SECȚIUNEA E - Situația bolnavului psihic

(1) Persoanele cu tulburări psihice beneficiază de asistență medicală și de îngrijiri de sănătate de aceeași calitate cu cele aplicate altor categorii de bolnavi și adaptate cerințelor lor de sănătate.

(2) Orice persoană cu tulburări psihice trebuie apărată de daunele pe care ar putea să le producă administrarea nejustificată a unui medicament, tehnică sau manevră de îngrijire și tratament, de maltratarea din partea altor pacienți sau persoane ori alte acte de natură să antreneze o suferință fizică sau psihică.

(3) a) Pacientul cu tulburări psihice trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înțelegere. În cazul în care pacientul cu tulburări psihice nu își poate exprima liber voința, consimțământul în scris trebuie luat de la reprezentantul legal al acestuia.

b) Nu este necesară obținerea acordului pacientului informat în condițiile prevăzute în mai sus atunci când este necesară intervenția de urgență.

c) Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, după caz, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa, consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului, cu informarea medicului, dacă întreruperea tratamentului sau a îngrijirilor are drept consecință punerea în pericol a vieții pacientului.

SECȚIUNEA F - Prescrierea, eliberarea pe baza rețetelor medicale și administrarea drogurilor.

Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor în alte condiții decât cele prevăzute de lege, constituie infracțiune.

SECȚIUNEA G - Situația pacienților infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA

(1) Pacienți infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA, au dreptul la îngrijire și tratament medical în mod nediscriminatoriu, personalul medico-sanitar fiind obligat să asigure îngrijirile de sănătate și tratamentele prescrise acestor pacienți.

(2) Păstrarea confidențialității asupra datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru tot personalul medico-sanitar care are în îngrijire supraveghere și/sau tratamentul astfel de persoane.

(3) Între specialiștii medico-sanitari, informațiile cu privire la statutul HIV/SIDA al unui pacient trebuie să fie comunicate.

SPITALUL
ORĂȘENESC
BECLEAN

Loc. Beclean, Jud. Bistrița-Năsăud
Str. 1 Decembrie 1918, nr. 65, Cod poștal 425100
Centrala - 0263/343067 secretariat: tel/fax - 0263/343065
secretariat@spitalbeclean.ro www.spitalbeclean.ro

COMITETUL DIRECTOR

Manager: **Jur. Tusa Bogdan-Florian**

Director financiar-contabil: **Ec. Kertesz Rozalia Izabela**

Director medical: **Dr. Mariasiu Teodora Melina**

CONSILIUL DE ETICĂ

Președinte: **Dr. Muntean Andrea-Aureliana**

